

Verslag concept

Commissie Mobiliteit & Financiën

Datum commissievergadering	:	18 juni 2018
Commissievoorzitter	:	H.W. Struben
Commissiegriffier(s)	:	P. Koekoek en mw. S. Neeskens
Telefoonnummer/e-mail	:	06-25762276 / neeskenss@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	:	H.W. Struben
Commissiegriffier(s)	:	P. Koekoek en mw. S. Neeskens
Leden van de Commissie		
	CDA	: H. de Graaf en D.G. Heijnen
	ChristenUnie-SGP	: D.G.M. Ceder en M.C.A. Klein
	D66	: A.E. Tijssens en Z. Yurdakul
	GroenLinks	: A. Hietbrink en mw. Z. Pels
	ONH	: J.H. Leever
	PvdA	: N. Papineau Salm
	PvdD	: mw. J. Visser en F. Zoon
	PVV	: M. Deen
	50PLUS	: mw. O.A.C. de Meij
	SP	: J.M. Bruggeman en W. Hoogervorst
	VVD	: Mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee, mw. P.E. Kirch-
	Voors en	J.P.M. van Straaten
Gedeputeerden		mw. J. Geldhof (D66), C. Loggen (VVD) en mw. E. Post (VVD)
Ambtenaren/deskundigen		-
Insprekers		zie agendapunt
Notulist		mw. I.L. Vos (Moneypenny BV)

Afwezig:

J.J.A.M. van Hooff (PVV) en X.J. Den Uyl (PvdA)

Pagina 2

Agenda

5	1. Opening en mededelingen
	2. Terug- en vooruitblik
	2a. Terugkoppeling werkbezoeken
	2b. Vooruitblik komende vergaderingen
	3. Inloophalfuur
10	4. Vaststelling agenda, verslag 17 mei 2018, moties- en toezeggingenlijst en C-agenda
	5. Rondvraag portefeuille de heer Remkes en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
	6. Rondvraag portefeuille de heer Loggen en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
15	7. A-agenda Financiën
	7a. Kaderbrief 2019
	7b. Jaarstukken 2017 (VERVALLEN)
	8. A-agenda Mobiliteit
	8a. Tweede actualisering PMI
20	9. B-agenda Mobiliteit
	9a. Rover-notitie OV Netwerk Noordvleugel
	9b. Initiatiefvoorstel GroenLinks Lightrailnetwerk MRA
	10. Rondvraag portefeuille mevrouw Post en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa
25	11. C-agenda Financiën
	12. C-agenda Mobiliteit
	13. C-agenda Grond
	14. C-agenda Audit
	15. C-agenda Algemeen
30	16. Sluiting

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de vergadering. De vergadering wordt 'live' uitgezonden.

35 Mevrouw Susanne Neeskens wordt voorgesteld als de nieuwe commissiegriffier. De heer Koekoek vertrekt per 1 juli 2018 als commissiegriffier. Namens de commissie spreekt de voorzitter zijn dank uit aan de heer Koekoek voor zijn inzet.

Mededelingen:

- 40 • Een bericht van verhindering is ontvangen van de heren Van Hooff (PVV) en Den Uyl (PvdA). De heer Heijnen (CDA) zal later arriveren.
- De verwachting is dat de agenda vandaag niet kan worden afgehandeld. Het onderwerp A8/A9 zal dan ook donderdag 21 juni aan de orde worden gesteld.
- De rondvraag van de SP komt bij agendapunt 6 aan de orde.
- 45 • Gedeputeerde Post kan deze commissievergadering tot uiterlijk 15.00 uur bijwonen.
- De Statencommissie van Provincie Zuid-Holland heeft geoordeeld dat ze geen behoefte aan een gezamenlijke inspraak over het duinpolderdossier. Dit betekent dat sprekers tweemaal hetzelfde verhaal moeten vertellen.
- De heer **Tijssens** (D66) verzoekt gedeputeerde Post of zij dit toch nog een keer aan de orde wil stellen bij haar collega in Zuid-Holland.
- 50 Gedeputeerde **Post** benadrukt dat Statenleden zelf bepalen hoe de agenda wordt ingericht. Het is aan de fracties om hun collega's hierover te bevragen.
- De **voorzitter** meldt dat wanneer het bij twee afzonderlijke commissievergaderingen blijft, er voor deze Statencommissie een datum (begin september 2018) zal worden vastgelegd.

55 **2. Terug- en vooruitblik**

2a. Terugkoppeling werkbezoeken

De heer **De Graaf** (CDA) verwijst naar de nuttige inloop op donderdag 14 juni jl. in Broek in Waterland over de onderdoorgang. Ook al betrof het geen werkbezoek het is wel de moeite waard om te melden dat dit gepasseerd is. De informatieverstrekking naar buiten toe was naar de heer De Graaf goed. De manier waarop het tot op heden verloopt daar verdienen zowel de burgers, de bedrijven als de provincie een compliment voor.

2b. Vooruitblik komende vergaderingen

65 Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) verwijst naar de gereserveerde datum van 2 juli voor een commissievergadering. Zij is benieuwd waar deze vergadering over gaat.

De **voorzitter** antwoordt dat uiterlijk deze week nader bericht volgt.

3. Inloophalfuur

70 Voor het inloophalfuur heeft zich niemand aangemeld.

4. Vaststelling agenda 18 juni 2018, verslag 17 mei 2018, moties-en toezeggingenlijst en C-agenda

Vaststelling agenda

75 Zoals gezegd moet gedeputeerde Post deze vergadering eerder verlaten. Zij wordt vanaf dat moment vervangen door gedeputeerde Geldhof. De heer Loggen moet de vergadering eveneens om 15.00 uur verlaten.

80 De heer **Tijssens** (D66) verwijst naar de commissievergadering op 21 juni a.s. over de A8/A9. In mei is ook gesproken over dit dossier. Gedeputeerde Staten hebben toen het besluit ten aanzien van het landschapsplan toegelicht. Daar kwam uit de Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag is en deze besluiten zelfstandig kunnen nemen. Om de rolverdeling zuiver te houden, zou D66 graag eerst het landschapsplan afwachten en dan pas als Provinciale Staten een besluit nemen. Dit levert een zuiverdere en beter begrijpbare procesgang op.

Dat zou betekenen dat de bespreking op 21 juni zich kan focussen op de Nota van Beantwoording.

85 De heer Tijssens vraagt of de commissie het eens is met dit behandelvoorstel om het besluit uit te stellen totdat het landschapsplan voorligt.

De **voorzitter** constateert dat D66 voorstelt om het onderwerp als B-agendapunt te behandelen.

90 De heer **Papineau Salm** (PvdA) gaat daarmee akkoord al zal het stuk moeten worden aangepast, Het is nu nog als A-agenda document geformuleerd. Daarnaast moet hierover nadrukkelijk worden gecommuniceerd, omdat sprekers anders bepaalde verwachtingen hebben voorafgaand aan de vergadering op 21 juni.

95 De heer **De Graaf** (CDA) sluit zich aan bij de woorden van voorgaande spreker. De heer De Graaf was al verbaasd, omdat Provinciale Staten over het voorkeursalternatief zouden gaan besluiten, terwijl dit een verantwoordelijkheid is van Gedeputeerde Staten.

100 De heer **Hietbrink** (GL) worstelt wat met het verzoek. Hij vindt het punt van het landschapsplan ingewikkeld. In de regio is er veel discussie over hoe dit eruit zou moeten zien. De heer Hietbrink verwacht op 21 juni insprekers op dat punt, Hij zou het wat ongemakkelijk vinden als daarover niet met elkaar kan worden gesproken.

105 De heer **Tijssens** (D66) zegt dat het insprekers vrij staat om zelf een aanvliegroute naar het thema te kiezen. Het landschapsplan kan gewoon worden besproken, maar het agendapunt focust op de Nota van Beantwoording en de verschaffing van informatie, die nog niet besproken is.

110 De heer **Hoogervorst** (SP) begrijpt uit de woorden van de heer Tijssens dat hij bang is voor een herhaling van de discussie over de verbinding A8-A9. Hij voelt daarin mee. De SP steunt het voorstel van de heer Tijssens.

115 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vertelt dat haar fractie het voorstel van de heer Tijssens steunt. Het zou fijn zijn als ICOMOS instemt met het landschapsplan.

De heer **Deen** (PVV) zegt dat de PVV het voorstel van de heer Tijssens steunt.

120 De heer **Klein** (CU-SGP) vond de voordracht die voorlag ingewikkeld. Het is noodzakelijk om voor meerdere alternatieven een landschapsplan te maken en dan pas een besluit te nemen. Wat dat betreft kan de fractie van CU-SGP zich goed vinden in de keuze om nu geen besluit te nemen en steunt ze het voorstel van de heer Tijssens. Tegelijkertijd weet ze dat Gedeputeerde Staten maar één landschapsplan gaan maken, dus is het vooruitzicht dat op een later tijdstip wel een goed oordeel kan worden geveld er niet veel beter op geworden.

125 De heer **Zoon** (PvdD) kan zich aansluiten bij alle steun, met de kanttekening dat het landschapsplan en de scope daarvan wel besproken kunnen worden.

130 Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) meldt dat de VVD kan instemmen met het voorstel. Het is van belang dat de procedures worden gevolgd zoals die hier altijd worden gehanteerd. Het voorstel van de heer Tijssens doet daar recht aan.

135 Gedeputeerde **Post** zegt dat alles in het werk zal worden gesteld om voor donderdag een aangepast voorstel aan de commissie voor te leggen, waardoor het een B-agendapunt wordt. De besluitvorming ligt anders wanneer er geen zaken besloten worden in Provinciale Staten. De gedeputeerde hecht eraan om toe te lichten waarom voor deze weg gekozen is. Het is zeker goed om de gebruikelijke procedures te volgen, maar het gaat hier om een uitzonderlijke situatie, vanwege de Stelling van Amsterdam. Dat was voor de gedeputeerde de reden om ervoor te kiezen om Provinciale Staten nadrukkelijker te betrekken dan anders.

De gedeputeerde zal deze aanpassing op 19 juni in het college brengen.

140 Het is aan de commissie om deze gang van zaken goed te communiceren, zodat degenen die willen inspreken, weten wat wel of niet aan de orde is.

In de richting van mevrouw De Meij merkt de gedeputeerde op dat pas achteraf bekend zal worden wat ICOMOS ervan vindt. ICOMOS laat zich aan de voorkant nooit uit over plannen en reageert achteraf op concrete vragen die ICOMOS worden voorgelegd.

145 De **voorzitter** vraagt de griffie tijdig aandacht te besteden aan de communicatie naar buiten toe.

150 Verder is het verzoek om eerst agendapunt 8a (PMI) en daarna agendapunt 7a (Kaderbrief) aan de orde te stellen.

De agenda wordt in achtneming van het bovenstaande vastgesteld.

Vaststelling verslag van de commissievergadering van 17 mei 2018

155 Het verslag van de commissievergadering van 17 mei 2018 wordt vastgesteld.

Vaststelling moties- en toezeggingenlijst

De moties- en toezeggingenlijst wordt vastgesteld.

Vaststelling C-agenda

160 Over de C-agenda zijn geen opmerkingen of vragen.

5. Rondvraag portefeuille dhr. Remkes en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

165 Er zijn geen vragen aangekondigd of ingekomen.

10. Rondvraag portefeuille mw. Post en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

De heer **Bruggeman** (SP) heeft vragen over de burgerparticipatie N236.

170 Wat is de stand van zaken in het door de gedeputeerde toegezegd overleg van haar met de Colleges van Burgemeester en Wethouders van Hilversum en Gooise Meren over de financieringsmogelijkheden voor een optimale variant die zoveel mogelijk overeenkomt met de uitkomst van de pilot?

Is één en ander ambtelijk voorbereid? Zo ja, op welke manier?

175 Heeft onlangs nog ambtelijk overleg plaatsgevonden met de deelnemers van de pilot over de uitwerking van de varianten?

Gedeputeerde **Post** licht toe dat beide colleges van B en W pas recentelijk zijn benoemd. Met het oog op de portefeuillhouderwissel kon de gedeputeerde nog geen gesprek aangaan. Deze week nog heeft de gedeputeerde een gesprek met beide wethouders.

180 De gedeputeerde achtte een ambtelijke voorbereiding niet nodig, omdat al eerder een dergelijk gesprek is gevoerd. De vraagstelling is niet anders dan de vorige keer, alleen zitten er nu andere wethouders.

185 De gedeputeerde weet dat er regelmatig contact is op ambtelijk niveau. Zij heeft aangegeven dat het haar niet zinvol voorkomt om een gesprek met de participanten te hebben, omdat de uitkomst van het gesprek met de portefeuillhouders van Gooise Meren en Hilversum nog niet bekend is en als uitvloeisel daarvan de uitkomst van het overleg met deze commissie. Er zal eerst helderheid moeten komen over de uit te werken variant, het budget en hoe de wensen van participanten op een goede manier kunnen worden meegenomen.

190 Het proces ligt stil totdat het gesprek met de portefeuillhouders heeft plaatsgevonden.

De heer **Bruggeman** (SP) vraagt of de gedeputeerde voor de eerstvolgende Statenvergadering in grote lijnen de uitkomst kan terugkoppelen.

195 Gedeputeerde **Post** veronderstelt dat het moet lukken om een korte brief te schrijven over de uitkomst van het overleg.

8. A- agenda Mobiliteit

8a. Tweede actualisering PMI

200 Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) vertelt dat de VVD een tweetal punten specifiek wil benoemen. Door meevallende conjuncturele ontwikkelingen is een positief resultaat op de N201 bereikt. Het is fijn dat deze meevaller gebruikt kan worden om bij een ander project tegenvallers op te vangen. Tegenvallende begrotingen worden veroorzaakt door nadelige conjuncturele ontwikkelingen en tegenvallende rente. Dat laatste fenomeen baart de VVD zorgen voor projecten die in het PMI genoemd worden. Het lijkt erop dat de provincie in de komende tijd vaker geconfronteerd gaat worden met deze nadelige conjuncturele ontwikkelingen. Kan de gedeputeerde aangeven of het mogelijk is om bij een volgende actualisatie een update te geven van alle reeds begrote projecten en de consequenties van de aantrekkende economie en de daarbij behorende stijgende kosten?

210 Over de stand van zaken PMI-projecten heeft de VVD nog vragen. Wanneer valt te verwachten dat de Raad van State een besluit neemt over het al dan niet ontvankelijk verklaren van het bezwaar dat door de gemeente Heiloo is ingediend in het project afslag A9 bij Heiloo?

215 Onlangs las mevrouw Kaamer van Hoegee een artikel over de gevolgen van problemen met de aanlegsteiger van TESO. Als gevolg van die problemen stond Den Helder 'op slot'. Dat gebeurt de laatste tijd vaker. Onlangs is onderzoek gedaan naar diverse kunstwerken in de provincie. De uitkomst was dat deze zich in een erbarmelijke toestand bevinden. Spreekster weet dat enkele Rijksprojecten betreffen, maar het heeft invloed op het provinciaal wegennet. Is het mogelijk om in het onderzoek naar een betere bereikbaarheid van Den Helder ook te kijken naar een noodsteiger.

In hetzelfde artikel stond dat er tijdens de calamiteiten geen communicatie is geweest tussen de politie en de provincie. Dit verbaast mevrouw Kaamer van Hoegee, Te verwachten valt dat over een dergelijk belangrijke ontsluitingsweg wordt gecommuniceerd en dat is nagedacht over omleidingsroutes.

Over de N247, het gedeelte 't Schouw, Broek in Waterland en Dijksbrug, is een inloopavond georganiseerd in Katwoude, zoals eerder door de heer De Graaf aangehaald. De verschillende varianten zijn gepresenteerd. In de stand van zaken wordt aangegeven dat de verwachting is dat besluitvorming zal plaatsvinden eind tweede kwartaal 2018. Krijgt de commissie de tijdens de inloopavond gepresenteerde informatie nog toegezonden?

De heer **De Graaf** (CDA) zegt dat de CDA-fractie van mening is dat Gedeputeerde Staten een goede systematiek hanteren voor deze tussentijdse actualisatie. Het is een omvangrijk programma. Dat is nodig en essentieel voor de bereikbaarheid. Ook de leefbaarheid kan het versterken.

In de vorige en aan het begin van deze Statenperiode vochten de aannemers nog om deelopdrachten. Nu is het omgekeerd. Het CDA koestert de positie van Noord-Holland in de economie van Nederland. Het gaat goed, maar dat verplicht Provinciale Staten des te meer om oplettend kritisch en goed naar de kaders van de uitvoering te kijken.

De N201 is het succesverhaal van een betere bereikbaarheid, economische spil, betere leefbaarheid en op deeltrajecten zelfs overcompensatie van natuur. Hoe mooi is het dat 1% binnen de begroting is gebleven, waarmee een tekort in het project Westfrisiaweg kan worden gedekt? Het is een goede zaak dat ten behoeve van leefbaarheid en bereikbaarheid met de kosten kan worden geschoven.

De voordracht vindt het CDA te belangrijk om af te doen als hamerstuk. Over dit soort zaken moeten Provinciale Zaken wat naar voren kunnen brengen.

De heer De Graaf sluit zich aan bij de eerdere vraag over de uitspraak van de Raad van State over de afslag Heiloo A9.

Klopt het dat de provincie in het kader van de Zaanbrug opdraait voor de vertraging die de gemeenten hebben veroorzaakt?

Hoe is de realisatiekracht nog nu extra maatregelen voor de dijkverzwaring voor HOV Schiphol Oost nodig zijn? Wat heeft de provincie geleerd van de tegenvallende communicatie over de hiervoor benodigde verplaatsing van de grond?

Het duurt wat de heer De Graaf wel erg lang voordat de resultaten van de studie naar de bereikbaarheid van Den Helder bekend zijn. Het onderwerp staat al lang op de agenda.

In het kader van HOV Haarlemmermeer – Bollenstreek blijft het CDA het een gemiste kans vinden dat er niet beter en strakker wordt gecommuniceerd dat dit ook een project is dat in samenhang met Hoogwaardig Openbaar Vervoer wordt gerealiseerd. Vele burgers zijn zich er niet van bewust dat ook HOV wordt gerealiseerd in dat project.

Over de Ongestoord Logistieke Verbinding vraagt spreker of het klopt dat er vertraging optreedt bij de realisatie van de extra ingang die nodig is voor Floriworld. Volgens planning opent Floriworld in 2019. Als de extra rotonde er niet komt, dan kan dit tot logistieke problemen leiden.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) is benieuwd hoe in de komende tijd beleidsmatig wordt omgegaan met de steeds maar oplopende prijzen. Kan worden geanticipeerd om steeds maar duurder wordende projecten?

Het is op zich prima dat het positieve resultaat van de N201 naar de Westfrisiaweg gaat, maar het geld kan ook aan andere projecten worden besteed. Wat is daarin de gekozen lijn? Is het een vrije keuze vanuit Gedeputeerde Staten?

De heer Papineau Salm was op werkbezoek op Texel. De provinciale weg loopt tot en met de tweede rotonde bij Den Burg en daarna houdt het op. Het meeste verkeer gaat naar De Krim. Kan van dat tracé een provinciale weg worden gemaakt? De Postweg ziet er beroerd uit en is smal.

Bij het beleidskader Verkeersmanagement gaat de PvdA ervan uit dat het steeds meer fietsinclusief wordt en dat het fietsbeleid wordt meegenomen in het verkeersmanagement.

Over het onderzoek N247 vraagt de PvdA hoe het project bij Broek in Waterland in de begroting staat. Er worden nu prijzen genoemd voor een onderdoorgang.

Het stoort de PvdA dat al vele jaren over de route naar de TESO-boot wordt gesproken. Kan er meer urgentie aan worden gegeven?

De heer **Leever** (ONH) heeft weinig toe te voegen aan de woorden van voorgaande sprekers. Hij is net als de heer Papineau Salm ook verrast over de weg op Texel. Het moet toch niet zo moeilijk zijn om die weg op te waarderen?

De heer **Hietbrink** (GL) sluit zich aan bij de vragen over de te verwachten stijgende prijzen en over de Zaanbrug.

- 280 Op pagina 1 van de voordracht staat dat met de besluitvorming niet kan worden gewacht tot de begroting in november. Waarom moet nu een besluit worden genomen over de verschillende projecten?
- 285 De heer **Hoogervorst** (SP) constateert een dekkingstekort bij de N23 ontstaan door lagere bijdragen derden. Als dekking wordt voorgesteld een bedrag uit de risicoparagraaf. In beide gevallen moet de provincie opdraaien voor de dekking. Een bedrag van ruim 8 miljoen euro zou oorspronkelijk worden gedekt door Distriport, een bedrijventerrein dat er nooit is gekomen, maar dat wel werd gezien als geldschietter. Is de gedeputeerde met de SP van mening dat in de toekomst zorgvuldiger moet worden gekeken naar dergelijke constructies? Is het mogelijk om in Den Haag alsnog om een bedrag te vragen voor de financiering van de N23? De SP kan wel leven met de voorstellen die in het PMI worden gedaan om het tekort en het risicobedrag uiteindelijk te kunnen dekken.
- 290 De N23 eindigt straks nabij Enkhuizen. Blijft de gedeputeerde bij haar toezegging om na ingebruikname van de weg verkeerstellingen te gaan doen op dit uiteinde, zodat aangetoond kan worden dat ook de bottleneck bij Enkhuizen opgelost moet worden?
- 295 Wederom wordt het krediet voor het project A9-afslag bij Heiloo verhoogd. Nu weer wenst men een tunnel. Wat de SP betreft is een uitbreiding van het krediet uit den boze.
- 300 Mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) vraagt of de SP weet dat de uitbreiding van het krediet door de gemeente wordt gefinancierd. Het is dan toch aan Heiloo en niet aan Provinciale Staten om daar iets van te vinden?
- De heer **Hoogervorst** (SP) beaamt dat dit klopt.
- 305 Kan de gedeputeerde aangeven of en wanneer er een moment komt waarop Gedeputeerde Staten de continue vraag om kredietverhogingen vanuit het gebied in dit project een halt toe zullen roepen. Is er zicht op aanvang van de werkzaamheden voor de vervanging van de Zaanbrug?
- Het project HOV Schiphol Oost kent een stormachtige start, die resulteert in een verhoging van het krediet van bijna 19 miljoen euro. De SP vraagt of dit voor Gedeputeerde Staten allemaal onverwacht komt. Kunnen de plannen alsnog worden aangepast waardoor een dergelijke kredietstijging kan worden voorkomen?
- 310 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) sluit zich aan bij de vragen over het project Broek in Waterland en over de uitspraak van de Raad van State inzake afslag Heiloo.
- 315 Voor de wijziging van de dekking van het project Westfrisiaweg wordt een aantal redenen opgegeven. De bijdrage vanuit Distriport valt weg. Gedeputeerde Staten hadden toch van te voren kunnen inschatten dat er een enorm dekkingstekort zou ontstaan? Voor het overige sluit de fractie zich aan bij de vraag hoe om te gaan met alle verhogingen.
- De heer **Deen** (PVV) constateert dat inmiddels al veel vragen zijn gesteld zoals over de dekking van de Westfrisiaweg en de A9. In de voordracht worden ook twee PMO-kredieten genoemd, zodat geen aparte voordracht hoeft te worden opgesteld. De PVV begrijpt deze gang van zaken, maar er moet wel voorzichtig worden omgegaan met het versnipperd behandelen van projecten. Het komt de transparantie niet ten goede.
- 320 De PVV spreekt dank uit voor deze duidelijke actualisering.
- 325 De heer **Ceder** (CU-SGP) spreekt van een goede systematiek. Hoe gaat de provincie om met verbeteringen en hoe kunnen deze voldoende worden meegenomen in de toekomst?
- De kruising op de N525 in de gemeente Laren wordt aangepast, met als reden dat fietsers geen gebruik maken van de fietstunnel. Wat gebeurt er nu met de oprit van de fietstunnel? Als beide punten apart worden aangepakt, kan het betekenen dat dubbel geld wordt uitgegeven. Wat is hierop de reactie van de gedeputeerde?
- 330 Tot haar teleurstelling leest de fractie van CU-SGP niets over een mogelijk onderzoek naar een OV-verbinding Huizen-Almere-Hilversum. Is het een idee om dit project alsnog in het rapport op te nemen?
- 335 De heer **Tijssens** (D66) vraagt of de CU-SGP er nieuwe informatie aan toe wil voegen. Als dat het geval is zou de fractie het onderwerp kunnen agenderen. Moeten Provinciale Staten nu met een uitspraak komen?
- 340 De heer **Ceder** (CU-SGP) zegt dat de reden om het onderwerp te noemen is dat er niets over vermeld staat. De fractie vraagt zich af of het niet zinvol zou zijn om toch te kijken wat de wensen zijn.

De heer **Zoon** (PvdD) haakt in op de aansluiting op de A9. Het is dan misschien geld dat de provincie niet gaat uitgeven, maar het gaat om gemeenschapsgeld. Uiteindelijk zijn het de burgers die het moeten gaan betalen. In het begin werd alles geschrapt. Daarover is een besluit genomen.

345 Vervolgens worden er nu allerlei zaken toegevoegd als een fietsoversteek en nu dus nog een tunnel. Is dit het einde, of komt er nog meer?

De heer **De Graaf** (CDA) vraagt waarom de PvdD het niet toejuicht dat de regio wensen zelf realiseert, gekoppeld aan de werkzaamheden voor de afslag A9

350

De heer **Zoon** (PvdD) veronderstelt dat wellicht een verkeerde afweging is gemaakt. In het begin werden partijen die belang hadden bij een fietsoversteek of tunnel, niet gehoord. Die wensen zijn toen niet meegenomen. Achteraf verandert dat weer.

355 De risicoparagraaf Westfrisiaweg wordt nu gebruikt om tekorten aan te vullen. De heer Zoon begrijpt dat daarvoor een risicoparagraaf bedoeld is. In het rapport staan 'alle lichten op groen'. Dit zou betekenen dat het allemaal prima is. Klopt het dat het geld dat in de risicoparagraaf als risico staat, feitelijk al onderdeel is van het projectbudget?

360 Voor de nieuwe brug bij Krommenie wordt een kredietverhoging gevraagd. De provincie is inmiddels ver met het denken over het afwaarderen van de weg. Mogelijk wordt van vier rijbanen teruggegaan naar twee rijbanen. Dit zou moeten betekenen dat er significant minder staal nodig is, waardoor de brug goedkoper wordt. Is daar naar gekeken?

De heer **Tijssens** (D66) constateert dat er bij het project HOV Schiphol Oost externe omstandigheden zijn waardoor het project vreselijk tegenvalt. De omvang van de tegenvallers en wat er nu aan extra middelen nodig is, is van dien aard dat de vraag rijst: Voldoet het nog aan de oorspronkelijke doelstellingen? Kan er nog iets worden gedaan om kosten en baten met elkaar in verhouding te krijgen.

365

De heer Tijssens stelde een technische vraag over de dekking van de Westfrisiaweg. De post rente omvat 15 miljoen euro, die wordt ingezet als dekking. Het voelt voor de heer Tijssens alsof de wond nog steeds bloedt, maar dat men dat niet langer ziet.

370

Gedeputeerde **Post** constateert dat de N23 veelvuldig ter sprake is gebracht. In de afgelopen jaren is er al vaak over dit project gesproken. De gedeputeerde heeft het gevoel dat ze soms dezelfde vragen opnieuw moet beantwoorden. Stoplichten die op groen staan, gaat expliciet over het verstrekte budget en vastgestelde krediet. Daar is in de afgelopen jaren nooit iets aan veranderd. De ontvangstenkant is wel veranderd. Meerdere malen zijn Provinciale Staten geïnformeerd dat er bij de dekking van het krediet een probleem is. Dat was in 2012 al bekend. De toenmalige minister van Infrastructuur en Milieu trok toen de zogenaamde tweede kraal terug. Later kwam er helderheid over Distriport. De indexatie waarmee rekening was gehouden, zou zich niet voordoen. Dat leidde niet tot een overschrijding van het budget, maar tot een onderschrijding van de ontvangsten. Er wordt niet meer geld uitgegeven, maar het project komt tekort op wat het van de provincie en van derden zou moeten ontvangen. Als alle partners zich even goed zouden houden aan de afspraken zoals de provincie dat doet, dan had deze afspraak geen probleem opgeleverd. Niet alle partijen waarmee de provincie in projecten zit, houden zich even goed aan de gemaakte afspraken.

385

De heer **Leever** (ONH) vraagt of de juridische procedures tegen de 'partners' in Distriport zijn afgerond.

Gedeputeerde **Post** antwoordt dat de procedures nog lopen. Zij kan op dit moment geen actuele stand van zaken melden. Voor meer informatie dient men zich te vervoegen tot gedeputeerde Bond. Als de N23 eind december 2018 wordt opgeleverd zal, conform afgesproken in overeenkomst met de regio, naar de aansluiting richting Enkhuizen worden gekeken. Het komt erop neer dat de provincie zich ook voor dat stuk verantwoordelijk voelt. Op het moment dat een groot gedeelte van het verkeer via de Houtribdijk naar de overkant geleid zou moeten worden, dan moet de Houtribdijk ook worden aangepakt. Het heeft anders geen zin om het tussenstuk nabij Enkhuizen aan te pakken. Eén en ander moet in samenhang worden bekeken. Of het zin heeft om in Den Haag te vragen of de 'tweede kraal' alsnog verstrekt kan worden? De eerlijkheid gebied te zeggen dat kijkend naar het bedrag dat destijds door het departement ter beschikking gesteld zou worden en kijkend naar de opgaven die er nog liggen, bijvoorbeeld A8/A9 en de bereikbaarheid Haarlemmermeer – Bollenstreek, de gedeputeerde meer heil ziet in een gesprek daarover dan in een gesprek over de Westfrisiaweg, die 'op een oor na gevild is'. Voor de gedeputeerde is dat van minder importantie geworden dan de zaken die in de toekomst nog moeten worden verhapstukt.

400

De gedeputeerde zegt dat er in het kader van de Zaanbrug een intensieve periode achter de rug is, waarin met elkaar is onderhandeld of het project binnen budget kan worden opgelost. Dit project loopt al sinds 2010. Toen heeft het departement voor dit project geld ter beschikking gesteld. De provincie heeft steeds aangegeven dat zij, als zijnde een doorgeefluik, niet indexeert. De gemeenten zijn wel gevraagd om te indexeren. Een bijdrage is geleverd en er is versoberd. De gedeputeerde heeft geprobeerd het onderste uit de kan te halen. Zij is ervan overtuigd dat er bij de gemeenten niet meer in zit. Dan is er de keuze om het niet te doen, omdat het geld er niet is. Na al die jaren is het niet meer reëel dat de provincie niet geïndexeerd heeft, terwijl dat aan de gemeenten wel is gevraagd. Sinds 2010 zijn de prijzen gestegen. Als er niet meer te halen valt bij de gemeenten en de provincie niet de bereidheid heeft om extra bij te dragen dan betekent dit dat het stopt. Er zijn dan kosten gemaakt, maar er ligt geen nieuwe brug. Voor iedereen in de regio is het goed als de brug op korte termijn wordt vervangen.

Eerder werden de kosten van een project geraamd en vielen deze uiteindelijk mee. Nu wordt aangelopen tegen de situatie waarin het omgekeerde het geval is. De gedeputeerde ervaart op dit moment dat de prijzen bijna sneller oplopen dan de organisatie het met haar calculaties bij kan houden. In de komende periode zal de gedeputeerde met enige regelmaat moeten komen vertellen dat het niet mee, maar tegenvalt. Mogelijk moet op enig moment de keuze worden gemaakt om zaken naar achteren te schuiven en andere zaken niet omdat deze geen uitstel vergen. De oplopende prijzen worden veroorzaakt door loonstijgingen, nieuwe cao's en stijgende staalprijzen. De verwachting is dat de staalprijzen de komende periode zeker niet zullen dalen. De krapte op de arbeidsmarkt en het vinden van voldoende gekwalificeerd personeel dragen eveneens bij aan oplopende prijzen. De gedeputeerde maakt zich daar zorgen over. Bij de volgende actualisatie van het PMI zullen geactualiseerde berekeningen volgen, maar op het moment dat de berekeningen zijn gedaan, zijn deze al weer achterhaald.

In het geval van de Zaanbrug is het eerder afgesproken budget niet meer toereikend. De gedeputeerde heeft aangegeven aan Provinciale Staten de vraag voor te willen leggen om het krediet te verhogen, naar het bedrag zoals dat staat vermeld in het PMI. Dat geldt tot het moment van aanbesteding. Als Provinciale Staten nu zeggen dat dit het is en niet anders en dat bij de aanbesteding blijkt dat de offertes hoger liggen dan waarmee op dit moment wordt gerekend, dan hebben de gemeenten de keuze om geld bij te leggen. De gedeputeerde lijkt dat een complexe opgave, gezien de versoberingen, waarover bikkelhard is onderhandeld in de afgelopen periode. Het alternatief is stoppen. Dat laatste is niet hoe de gedeputeerde in de wedstrijd zou willen staan, maar ze ziet geen andere oplossing.

Bij het project HOV Schiphol Oost geldt dezelfde problematiek. De gedeputeerde beschikt op dit moment over onvoldoende informatie om een gefundeerd voorstel te kunnen doen om het bedrag naar beneden bij te stellen. Als uitgangspunt wordt gehanteerd dat het projectdeel waar het probleem met de damwandconstructie zich voordoet, uit het project wordt gehaald. De bus rijdt daar mee over de weg. De provincie zit in een tijds-klem, omdat de A9 bij Amstelveen wordt aangepakt. De provincie kan niet uitlopen met haar werkzaamheden, omdat dit stuk weg als alternatief dienst doet voor de A9. Dit stuk weg moet dus open zijn op het moment dat op de A9 wordt gestart met de werkzaamheden. Er is dus geen tijd om naar alternatieve, nieuwe constructies te zoeken. Nu moest het besluit worden genomen. De insteek van de gedeputeerde is nu om het genoemde deel niet aan te leggen. Eerst moet wel duidelijk zijn wat dit financieel betekent en wat de gevolgen zijn voor de exploitatie van het HOV, de vervoerwaarden en nut en noodzaak van het alsnog aanleggen na 2023. Ten slotte moet duidelijk zijn wat het nu niet aanleggen betekent voor de partners die ook een bijdrage leveren? Er was onvoldoende tijd om Provinciale Staten een ander voorstel voor te leggen dan het voorliggende. Zodra de gedeputeerde meer weet, komen Gedeputeerde Staten met een aanvullend voorstel. Dat moet juridisch deugdelijk zijn.

De heer **Tijssens** (D66) vraagt of is overwogen om nu niet de kredietverhoging voor te dragen en eerst een alternatief te onderzoeken.

Gedeputeerde **Post** beaamt dat dit een overweging kan zijn, maar daarmee worden Provinciale Staten niet aangegeven waarmee Gedeputeerde Staten op dit moment bezig zijn. De gedeputeerde hecht eraan de Staten deelgenoot te maken van de discussie die zich op dit moment afspeelt. In eerste instantie was het idee om het krediet te verhogen en toch over te gaan tot het slaan van die damwand. Gaandeweg die discussie is gekeken naar terugvalopties. Door dit eruit te laten zou de gedeputeerde als het ware verzwijgen dat deze discussie speelt. De gedeputeerde benadrukt dat dit niet de eindoplossing is. Zij kan op dit moment niet aangeven wat het bedrag dan wel zou moeten zijn. Veiligheidshalve is het verstandiger om het op deze manier te doen. Ze zou dan op een later moment voor extra geld naar de Staten moeten komen, waardoor op iets anders moet worden bezuinigd. Elke oplossing had zijn eigen nadeel gehad.

465 In het kader van de A9 Heiloo werd gevraagd wanneer wordt gestopt met het toevoegen van zaken aan de scope. Als de aanbesteding wordt ingegaan dan zal dat wel moeten. Alle punten die nog onder discussie waren zijn inmiddels wel besproken. De gedeputeerde gaat ervan uit dat hiermee alle scopewijzingen aan de orde zijn geweest. De gedeputeerde kan nu niet aangeven op welk moment de scope 'wordt dichtgezet'. Als een gemeente iets extra wil en de bereidheid heeft om

470 daarvoor zelf extra te betalen, dan zou de provincie zo service gericht moeten willen zijn om die zaken mee te nemen. Dan kan werk met werk worden gemaakt. Dat is per definitie goedkoper dan allerlei losse aanbestedingen.

Eerst moet het Europese Hof uitspraak doen, voordat de Raad van State helderheid geeft. De verwachting is dat de Raad van State in oktober 2018 een uitspraak doet.

475 Naast de TESO is ook gevraagd of tempo kan worden gedraaid als het gaat over de bereikbaarheid van Den Helder. Dat gebeurt, maar het valt uiteen in twee sporen. Het project Bereikbaarheid Den Helder is ondergebracht in De Kop werkt. Op dit moment worden een korte termijn- en een lange termijnspoor gelopen. Voor de korte termijn zijn de maatregelen geïdentificeerd. Die worden uitgewerkt en financieel onderbouwd. Tevens wordt op een rij gezet wie waarvoor verantwoordelijk

480 is. Er is sprake van gemeentelijke wegen, Rijkswegen, provinciale wegen en ook het Ministerie van Defensie (Koninklijke Marine) is betrokken. Zodra de consequenties van de korte termijnmaatregelen voor de provinciale begroting bekend zijn, komt de gedeputeerde daarmee terug naar de Staten. De gedeputeerde verwacht kort na de zomer met een voorstel te komen voor de nadere uitwerking van de korte termijnmaatregelen. Het lange termijnspoor vergt meer tijd. Er moet uitgebreider

485 onderzoek worden gedaan.

Voor de TESO is een noodsteiger beschikbaar. Mogelijk moet in het kader van de samenwerking met de haven van Den Helder de noodsteiger worden verplaatst. Rijkswaterstaat is eigenaar van de noodsteiger. Deze ligt op terrein van Defensie. De noodsteiger mag de reguliere bedrijfsvoering van de Marine niet in de weg staan. In het geval van calamiteiten is er een mogelijkheid om het verkeer over het Marineterrein heen om te leiden. Op het moment dat de calamiteit, waarover de commissie

490 sprak, zich voordoet, was de sleutel van het toegangshek naar de noodweg niet aanwezig. De noodweg kon niet worden opengesteld. Dat mag niet meer gebeuren. De afspraak is om met de gemeente, provincie, politie/Veiligheidsregio bij elkaar te komen en te bespreken hoe zaken in de toekomst vlekkeloos kunnen verlopen. Over het algemeen wordt de provincie gewaarschuwd door de

495 politie wanneer zich een ongeval voordoet op een provinciale weg. De uitvoering van protocollen is mensenwerk. In het kader van Smart Mobility wordt bekeken of dergelijke processen geautomatiseerd kunnen worden.

Er wordt hard gewerkt om zo snel mogelijk een voorstel in het kader van de N247 in Broek in Waterland aan Provinciale Staten voor te leggen. Destijds is 35 miljoen euro gereserveerd voor de

500 verbetering van de bereikbaarheid van Broek in Waterland. Specifiek voor dit punt in Broek in Waterland was en is 23 miljoen euro beschikbaar. Als andere keuzes gemaakt worden, heeft dit andere budgetten tot gevolg, welke door Provinciale Staten beschikbaar moeten worden gesteld. De gedeputeerde is van mening dat Provincie Noord-Holland er geen misverstand over laat bestaan dat HOV ook onderdeel uitmaakt van de bereikbaarheid Haarlemmermeer – Duin- en Bollenstreek.

505 Het is en/en en niet of/of. De gedeputeerde zal de vraag van de heer De Graaf meenemen om te kijken welke verbeteringen in het kader van communicatie kunnen worden aangebracht.

Over de Ongestoord Logistieke Verbinding weet de gedeputeerde dat de gemeenteraad van Aalsmeer nog een besluit moet nemen. De gedeputeerde zegt dat er vanuit de provincie geen sprake van vertraging is bij de extra ingang. Dit betreft feitelijk de achteruitgang en de extra baan naar de

510 provinciale weg. Dat proces c.q. traject loopt conform planning.

Over de criteria die worden gehanteerd om de gelden die overbleven bij de N201 toe te delen aan de Westfrisiaweg, zegt de gedeputeerde dat de algemene afspraak is dat als er ergens een dekkingsprobleem is in eerste instantie wordt geprobeerd om het binnen de portefeuille op te lossen. Als dat niet lukt, wordt geprobeerd het op te lossen binnen het bestaande financiële kader in

515 zijn totaliteit. Als dat niet lukt, zouden de algemene middelen kunnen worden aangewend. De gedeputeerde kon het binnen eigen portefeuille oplossen.

Met Texel werd lange tijd discussie gevoerd over de aanpak van de kruising van de provinciale weg met de Keesomlaan. De gedeputeerde heeft nog niet eerder te maken gehad met de vraag om van een gemeentelijke weg een provinciale weg te maken. Als de gemeente aangeeft dat de provincie de

520 betreffende taken zou moeten overnemen, dan moet het initiatief ook van gemeentezijde komen. In dat geval moet eerst worden bekeken in hoeverre men van oordeel kan zijn dat daar een provinciale taak ligt. De kerntaak van de provincie is het bevorderen van de regionale bereikbaarheid en niet zozeer het onderhouden van wegen. Binnenkort bezoekt het college van Gedeputeerde Staten het eiland Texel. De gedeputeerde zal de situatie van de betreffende weg nauwkeurig observeren.

525 Op de vraag waarom nu al besluiten moeten worden genomen over de genoemde zaken in de voordracht, antwoordt de gedeputeerde dat de volgende actualisatie pas in november plaatsvindt.

Dan zou de organisatie een half jaar 'op haar handen moeten gaan zitten'. De gedeputeerde vindt dat zonde van de tijd.

530 Zaken die afgelopen november nog niet voldoende waren uitgewerkt, zijn dat nu wel. Om die reden worden ze nu ter besluitvorming voorgelegd.

De gedeputeerde is het met de heer Deen eens als hij liever geen versnipperde behandeling ziet. Het college van Gedeputeerde Staten neemt binnenkort een beslissing over de tunnel onder de N525. Op het moment dat er een alternatief is, wordt het lastig om permissie te krijgen van de Omgevingsdienst voor het graven in een aardkundig monument. Dat moet wel gebeuren om de 535 toeleiding recht te kunnen trekken. Wanneer de gelijkvloerse oversteek wordt verbeterd, dan zal de provincie die vergunning niet meer krijgen. Zelfs als gelijkvloers niet wordt verbeterd, maar het alternatief er wel is, is het de vraag of nut en noodzaak van het rechtekken kunnen worden aangetoond. De taxatie is dat meer mensen gelijkvloers zullen oversteken. Het besluit van het college volgt op de openbare besluitenlijst. De gedeputeerde zal de regio vervolgens daarover 540 informeren.

Op dit moment wordt gewerkt aan het Regionale OV-toekomstbeeld. Dat gaat over alle modaliteiten. Een verbinding in het algemeen tussen twee gemeenten met aanvulling van een derde kan daarvan onderdeel uitmaken. De OV-verbinding Almere-Huizen-Hilversum was op enig moment niet meer relevant. Om die reden heeft de provincie niet bijgedragen aan de continuering. Op dit moment wordt 545 hard gewerkt aan HOV tussen Hilversum en Huizen. Het lijkt verstandig om af te wachten hoe dat gaat lopen na realisatie.

Het onderdeel van de risicoparagraaf zit niet in het budget. Er zijn diverse soorten risico-onderdelen. In het totale krediet dat Provinciale Staten ter beschikking stelden voor de N23 zit een risicogedeelte. Als de vooraf gecalculeerde en deels ongecalculeerde risico's zich voordoen, dan is daarvoor binnen 550 het krediet ruimte beschikbaar. Tegelijkertijd zijn er risico's die zich kunnen voordoen, die niet binnen het krediet opgevangen kunnen worden. Als dat soort risico's zich voordoet dan wordt een gedeelte uit de risicoparagraaf gehaald. Het gedeelte waarin niet is voorzien zal uit de Algemene Reserve moeten worden gehaald. Voor direct project gerelateerde risico's hoort een voorziening in het krediet zelf te zitten. Voor de N23 is dat het geval. In de studiefase is het een fors percentage, 555 naarmate het project meer concreet wordt, neemt het percentage af.

De heer **Tijssens** (D66) meent zich te herinneren dat juist bij de N23 specifiek door Gedeputeerde Staten is bepaald dat de risicopot minder gevuld zou worden dan procentueel gebruikelijk. Klopt deze herinnering? 560

Gedeputeerde **Post** antwoordt dat die herinnering niet klopt. In het project zelf is een risico voorzien. Daarvan is de afspraak dat op het moment dat de risicovoorziening niet wordt aangesproken in het project, daarvan een percentage naar de aannemer gaat. Dit stimuleert de aannemer om zo min mogelijk beroep te doen op de risicovoorziening en zorgt ervoor dat er in het 565 project zelf zoveel mogelijk wordt opgelost. Het probleem zit echter altijd nog aan de ontvangstenkant en niet aan de uitgavenkant.

Tweede termijn:

570 Wat mevrouw **Kaamer van Hoegee** (VVD) betreft mag de voordracht worden doorgeleid als hamerstuk, maar vanuit het CDA is al aangegeven dat het een besprekstuk zou moeten zijn.

De heer **De Graaf** (CDA) heeft nog een opmerking over de oversteekbaarheid van het Noord-Hollands Kanaal in Schagen. Schagen gaat een eigen onderzoek doen. De heer De Graaf ziet graag dat deze 575 Staten dat onderzoek heel serieus nemen.

De heer **Leever** (ONH) zegt over de stijgende staalprijzen dat Tata Steel, vanwege de kwestie in de Amerika, straks met enorme overschotten komt te zitten.

580 De heer **Ceder** (CU-SGP) hoorde de gedeputeerde zeggen dat het niet verstandig zou zijn om in het kader van de N525 tweemaal geld uit te geven. Door nu al geld uit te trekken voor het kruispunt wordt in feite al een beslissing genomen. Is het niet zinvoller om de investeringen in het kruispunt af te wachten en daarna te beslissen of het geld geïnvesteerd wordt in het kruispunt of de fietstunnel?

585 De heer **Tijssens** (D66) vraagt zich af of het verstandig is om aan te sturen op een hamerstuk als voor meer dan 20 miljoen euro krediet wordt gevoteerd, waarin een paar tegenvallers zitten. Provinciale Staten zouden dergelijke stukken niet via een hamerslag moeten vaststellen. De heer Tijssens kreeg nog geen antwoord op zijn vraag over de 15 miljoen euro rente.

D66 zou voorzichtig willen zijn met het toerekenen van wegen aan het provinciaal areaal. De fractie zou liever de andere kant op willen bewegen en vraagt zich af of er provinciaal areaal gemeentelijk zou kunnen zijn.

Gedeputeerde **Post** zegt dat Gedeputeerde Staten het onderzoek van Schagen net zo serieus zal nemen als dat van de provincie. De intentie is om elk onderzoek serieus te nemen, maar dat betekent niet dat de gedeputeerde zich wil committeren aan de uitslag daarvan.

De gedeputeerde verwacht niet dat er een overschot aan staal bij Tata Steel komt. De kwaliteit van het staal is van dien aard, dat men dat in Amerika niet kan fabriceren. Dat zal sec leiden tot een verhoging van de staalprijzen, die uiteindelijk wordt doorberekend aan de consument. De gedeputeerde heeft daar zorgen over.

Voor het kruispunt in de N525 hoeft niet te worden gegraven in een aardkundig monument. Daarvoor zal toestemming worden verleend. Wat er ook wordt gedaan aan het tunneltje, de provincie kan geen maatregelen nemen, die ervoor zorgen dat fietsers niet meer gelijkvloers zullen oversteken. Aangezien er ook autoverkeer moet oversteken, kan het kruispunt niet worden afgesloten voor fietsers. Hoe recht de toeleiding ook wordt getrokken, er zullen altijd fietsers zijn die het makkelijker vinden om gelijkvloers over te steken. De gedeputeerde vindt dat de provincie gehouden is om iets te doen aan het kruispunt. Op het moment dat maatregelen worden getroffen op het kruispunt, zal de provincie geen toestemming krijgen voor het tunneltje. De gedeputeerde vindt het dan zonde om daar geld in te steken. Overigens zal het tunneltje er blijven en gebruikt worden ondermeer door de schaapskuddes.

Juist vanwege de kerntaak regionale bereikbaarheid kijkt de provincie met enige regelmaat naar haar areaal. Bekeken wat nodig is om de functie van bewaker van de regionale bereikbaarheid waar te maken en wat eventueel kan worden overgedaan aan gemeenten. Ook het Hoogheemraadschap wil van een aantal wegen af, omdat die niet passen bij de kerntaak betreffende het beheren van waterkeringen. Het is lastig om wegen over te dragen aan gemeenten, omdat voor gemeenten hetzelfde geldt als wat voor de provincie geldt. Als het meer kost dan oplevert, dan zal men minder happig zijn.

Ooit is rente toegerekend aan het project N23. Dat mag nu niet meer. De rente kan nu dus worden ingezet.

De **voorzitter** concludeert dat de voordracht als besprekingsstuk kan worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

Gedeputeerde Post verlaat om circa 14.49 uur de vergadering.

Gedeputeerde Loggen voegt zich op hetzelfde tijdstip bij de vergadering.

6. Rondvraag portefeuille dhr. Loggen en terugkoppeling deelname gemeenschappelijke aangelegenheden en Europa

Er zijn geen vragen aangekondigd of ingekomen.

7. A-agenda Financiën 7a.Kaderbrief 2019

Aangezien gedeputeerde Loggen om 15.00 uur de vergadering moet verlaten, stellen de commissieleden allereerst vragen die betrekking hebben op de portefeuille van gedeputeerde Loggen. Daarna kunnen zij nogmaals het woord voeren, indien gewenst.

De heer **Zoon** (PvdD) stelde technische vragen over de Informatie Agenda. Juist als het om veiligheid gaat moet het heel erg versnipperd gebeuren. Wat is doel van Gedeputeerde Staten van het ontsnipperen van beveiliging en security?

De heer **Hoogervorst** (SP) heeft ook een vraag over de Informatie Agenda. In de toekomst komen er nog uitgaven op de provincie af, zoals de nog onvoorziene uitwerking van de AVG en de digitale bedreigingen. Is het bedrag van 2,75 miljoen euro voldoende om deze opgaven aan te gaan?

De heer **Leever** (ONH) vraagt hoe Provinciale Staten er zeker van kunnen zijn dat in het kader van de Informatie Agenda en de bijbehorende ICT de gelden goed besteed worden. Bij de Informatie Agenda staat dat 3fte gewenst is.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vond de beantwoording van de technische vragen over de Informatie Agenda uitermate teleurstellend. Is er wel voldoende dekking?

De heer **Heijnen** (CDA) sluit zich aan bij de vraag van voorgaande spreker.

Gedeputeerde **Loggen** merkt op dat de digitalisering van de samenleving een onomkeerbaar proces is. Het gaat alsmear verder. In de Kaderbrief staan de te verwachten zaken die op de provincie afkomen. Enerzijds is er de opgave van het verder opbouwen van de ICT-infrastructuur. De ontsnippering zal daar ook echt een plaats moeten krijgen. Anderzijds is er de vraag of het haalbaar is binnen het bedrag. Gedeputeerde Staten kiezen een bepaald niveau. Op dat niveau kunnen de bedreigingen die de provincie regaderen worden tegen gehouden. Op het moment dat het naar een hoger niveau zou moeten worden getild, dan komt het college daarmee terug naar Provinciale Staten. Voor beveiliging wordt beoordeeld welk risicoprofiel de provincie heeft, welke bedreigingen op haar afkomen en hoe andere overheden één en ander hebben georganiseerd. Op basis van die informatie wordt een inschatting gemaakt.

Met de datastrategie wordt ingespeeld op de toekomst. Ook andere thema's buiten de ICT smelten samen. Denk daarbij aan robotisering en big data enzovoorts. De provincie moet daarin opnieuw haar positie bepalen. Het heeft effect op ruimtelijke ordening, op veiligheid en de infrastructuur. De wereld is in beweging en die gaat maar een kant op en dat is voorwaarts. Grote gemeenten ontwikkelen zich eveneens. Wil de provincie een gesprekspartner zijn, dan zal zij haar expertise verder moeten opbouwen en ontwikkelen om de juiste vragen te kunnen blijven stellen richting gemeenten en andere partijen.

Op de vraag of er concrete onderbouwing kan worden gegeven voor de besteding van gelden antwoordt de gedeputeerde als volgt. Als duidelijk is hoeveel geld er nodig is voor de datastrategie, kan die onderbouwing worden gegeven en worden Provinciale Staten daarover actief geïnformeerd. De inschatting is dat daarvoor 3 fte nodig is, maar bij de verdere uitwerking zal blijken hoeveel fte exact nodig is. De gedeputeerde wil zo snel mogelijk naar concretisering. Voor het basisniveau is concreet aan te geven wat daarvoor nodig is. Anderzijds wil de provincie een goede positie innemen. Daarvoor is een datastrategie nodig. Op voorhand is het lastig schatten wat daarvoor nodig is.

De **voorzitter** schorst de vergadering voor enkele minuten.

Gedeputeerde Loggen verlaat de vergadering.

Gedeputeerde Geldhof is inmiddels gearriveerd.

SCHORSING

De voorzitter heropent de vergadering en deelt tussentijds mee over de reservering voor een commissievergadering dat 2 juli niet doorgaat. De reservering voor de commissievergadering op 5 juli blijft wel staan. Op donderdag 21 juni 2018 wordt in de uitloopvergadering niet besloten over de voordracht inzake de A8/A9. Het A-agendapunt is omgezet naar een B-agendapunt. Er zal worden gesproken over de Nota van beantwoording. Op donderdag 21 juni om 16.30 uur begint het gesprek met Rocov.

De voorzitter stelt de Kadernota opnieuw aan de orde en geeft het woord aan de commissie.

De heer **Yurdakul** (D66) constateert dat voor de laatste keer in deze samenstelling over de Kaderbrief wordt gesproken. De huidige bestuursperiode loopt in maart 2019 ten einde. Het gaat goed met Nederland, maar met Noord-Holland gaat het nog veel beter. De uitkering uit het Provinciefonds schiet de komende jaren verder omhoog. Er is een omvangrijk banksaldo, waarmee uiteenlopende investeringen zullen worden bekostigd. De robuuste algemene reserve omvat meer dan 100 miljoen euro. De provincie heeft een jaloersmakende, onbenutte belastingcapaciteit van 131 miljoen euro. Het coalitieprogramma 'Ruimte voor groei' is meer dan voltooid. Eind 2017 besloten Provinciale Staten om nog eens 69 miljoen te investeren in onder andere energietransitie, het versnellen van de woningbouwproductie, restauratie van Rijksmonumenten etc. D66 is bijzonder trots dat ambities zijn waargemaakt in deze bestuursperiode en dat het coalitieprogramma meer dan voldoende is uitgerold. Het meerjarenperspectief is zeer rooskleurig. Voor de nieuwe bestuursperiode vanaf maart 2019 is veel beleidsruimte en financiële ruimte gecreëerd. Waarom kiezen Gedeputeerde Staten ervoor om de voorziening voor tegenvallers niet geheel te laten vervallen?

De heer **Zoon** (PvdD) gaat nader in op de onbenutte belastinginkomsten van circa 131 miljoen en op het stuk ongelijkheid in Nederland. Een buskaartje is duur, terwijl de gedeputeerde in haar auto minder geld kwijt is. Het is juist dat mensen de keuzevrijheid wordt gegeven om zelf een modaliteit te kiezen. De PvdD bereidt een motie voor om een stukje gelijkheid te creëren.

715 De heer **Yurdakul** (D66) is benieuwd naar de rekensom van de heer Zoon. Heeft hij de aanschaf van het elektrische voertuig meegeteld?

De heer **Zoon** (PvdD) wil de mensen niet uit de auto jagen. Hij wil vooral dat men een keuzevrijheid heeft om bijvoorbeeld de auto of de bus te nemen. Mensen nemen de aanschaf van een auto niet mee in hun overweging. Het zou mooi zijn als men de auto laat staan en de bus pakt. Dat verschil
720 kan worden weggenomen door de belastingcenten die de provincie nu laat liggen te gebruiken voor de bus.

De heer **Yurdakul** (D66) vraagt of de heer Zoon weet dat voor auto's die niet gebruikt worden toch motorrijtuigenbelasting moet worden betaald.
725

De heer **Zoon** (PvdD) ziet motorrijtuigenbelasting als een 'de vervuiler betaalt-belasting'.

De heer **Leever** (ONH) wijst erop dat het openbaar vervoer in het zuiden van de provincie fantastisch georganiseerd is. Boven de lijn Alkmaar – Hoorn neemt het autobezit toe, omdat het openbaar vervoer daar niet zo goed georganiseerd is.
730

De heer **Zoon** (PvdD) beaamt dit. Daar moet iets aan worden gedaan.

De heer **Ceder** (CU-SGP) sluit zich aan bij het door voorgaande spreker geschetste beeld. Het gaat goed met Nederland en Noord-Holland.
735 Het verbaast de fractie dat opnieuw niets wordt gedaan met de ontvangen opcenten. Met een verhoging kan de provincie Noord-Holland alsnog de laagste blijven voor wat betreft motorrijtuigenbelasting. Waarom 'geen belastingverhoging' als een van de algemene uitgangspunten hanteren?
740

De heer **Deen** (PVV) licht toe dat collega Van Hooff het financiële deel in Provinciale Staten voor zijn rekening zal nemen.
Met de beantwoording van technische vragen is al veel duidelijk geworden. Over de Zuid Tangent zijn onder meer door het CDA vragen gesteld. Kan de gedeputeerde aangeven hoe het ooit heeft
745 kunnen gebeuren en hoe dit bij toekomstige ontwikkelingen verbeterd wordt? Voordat de busbaan in beheer kan worden genomen, zal er groot onderhoud moeten worden uitgevoerd. Die kosten worden geraamd op 1,3 miljoen euro. Elders in de Kaderbrief worden de kosten voor hetzelfde groot onderhoud op 1,08 miljoen euro geraamd. Wat is het juiste bedrag? Betaalt gemeente Haarlem daaraan mee? Wat is het voordeel van het recht van opstal (pagina 28) voor percelen die aan het HOV grenzen?
750

Mevrouw **De Meij** (50PLUS) bedankt voor de beantwoording van technische vragen.
Op pagina 15 staat dat het Rijk, de provincie en het waterschap in het IBP afspraken maken over tien grote maatschappelijke opgaven. Op haar technische vraag hierover kreeg mevrouw De Meij een
755 nietszeggend antwoord.
Die vraag blijft staan.
Voor het overige kan 50PLUS instemmen met de Kaderbrief.

De heer **Hoogervorst** (SP) constateert dat in een aantal programma's in deze Kaderbrief een hogere bijdrage wordt gevraagd. Een deel van die hogere bijdrage wordt betiteld als 'onvermijdelijk'. Veel economische initiatieven worden al gesubsidieerd door de provincie. Is hier sprake van een dubbele sponsoring?
760

In het Interbestuurlijke Programma (IBP) zijn met andere overheden afspraken gemaakt over tien maatschappelijke uitdagingen, die de fysieke grenzen in ons land overstijgen. Voor welke opgaven
765 worden provinciale investeringen gevraagd? Hebben Gedeputeerde Staten een beeld van deze investeringen in de toekomst? Hoe worden Provinciale Staten bij de aanpak van deze opgaven betrokken?

De inkomsten uit de opcenten motorrijtuigenbelasting stijgen. In het overzicht staat dat het aantal motorvoertuigen toeneemt. Opvallend is dat er meer benzinevoertuigen zijn bijgekomen, minder
770 diesellootvoertuigen en dat er sprake is van een betrekkelijk kleine groei van voertuigen die andere vormen van brandstof gebruiken. Hadden Gedeputeerde Staten gehoopt dat de laatste categorie sterker zou zijn gegroeid? Zien Gedeputeerde Staten mogelijkheden om de constatering te beïnvloeden?

- 775 Het positieve saldo loopt de komende jaren verder op. Wordt het niet tijd om dit positieve saldo te gaan inzetten voor een betere provincie, een betere bescherming van inwoners tegen geluidsoverlast, voor een prettigere, gezondere, schonere leefomgeving? De heer Hoogervorst noemt als voorbeeld geluidschermen, of maatregelen met draagvlak, zoals op de N236 in relatie tot de pilot burgerparticipatie, of meer en beter OV. Voor het laatste is een zeer bescheiden bedrag uitgetrokken in de Kaderbrief.
- 780 De heer **Yurdakul** (D66) is het eens met de heer Hoogervorst wanneer hij zou stellen dat het geld niet op de plank moet blijven liggen. Zou het primaat voor de besteding van gelden aan het einde van deze bestuursperiode niet bij de nieuwe lichting Statenleden moeten liggen?
- 785 De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat als de heer Yurdakul bedoelt dat het goed mogelijk is dat in de volgende bestuursperiode andere keuzes gemaakt gaan worden, dan is hij het van harte eens met de heer Yurdakul.
- 790 Mevrouw **Pels** (GL) vertelt dat GL zich over enkele zaken in de Kaderbrief zorgen maakt. Zo is er vrije ruimte in de mobiliteitsreserve. Deze wordt in de beantwoording van technische vragen aangeduid als werkplannen. Elders worden deze bestedingsplannen genoemd. Dit leidt tot veel onduidelijkheid. Zijn dit dezelfde dingen? Zijn er meer werk- dan wel bestedingsplannen die niet doorgaan? Hoe krijgen Provinciale Staten sneller inzicht in hoe deze middelen worden ingezet, dan wel wanneer ze vrijvallen?
- 795 Het bedrag van 69 miljoen euro uit motie 110 is wisselend verwerkt. Voor bodemdaling is nog 300.000 euro over. Het bedrag voor een gezonde leefomgeving is niet helemaal opgemaakt. In haar schriftelijke vragen heeft GL gevraagd een overzicht te geven. Kan dat overzicht nog voor de behandeling van de Kaderbrief in Provinciale Staten worden verstrekt?
- 800 De wijze waarop sponsoring is opgenomen in de Kaderbrief is merkwaardig. Het gaat hierbij om het kader. Enerzijds wordt sponsoring gezien als onvermijdelijk. Verderop in het stuk staat echter dat het bedrag eventueel kan worden teruggedraaid door de nieuwe coalitie. Zijn de kosten onvermijdelijk of kunnen deze worden teruggedraaid?
- 805 GL maakt zich ernstige zorgen over de kasschuif. Exploitatiekosten worden opnieuw gedekt met incidentele middelen uit de reserve. Tijdens het onderzoek naar de reserves is dit reeds besproken. De gedeputeerde Financiën heeft toen gezegd *“dat het klopt dat sommige kosten, die nu uit de reserve worden betaald, eigenlijk uit de exploitatie betaald hadden moeten worden. Bij de Kaderbrief volgt een oplossing voor dit probleem. Structurele uitgaven moeten structureel worden gedekt en incidentele uitgaven incidenteel.”* Toch staat het nu weer in de Kaderbrief.
- 810 De heer **Leever** (ONH) constateert dat het lang heeft geduurd voordat de Zomernota 2018 een eigen plek heeft gekregen. De Kaderbrief gaat over 2019. Het ziet er goed uit. Namens Ouderenpartij Noord-Holland spreekt de heer Leever hiervoor complimenten uit. Echter niet alle groepen in de samenleving delen in deze vreugde.
- 815 Het coalitieakkoord ‘Ruimte voor groei’ en de huidige economische groei worden met trots genoemd. Een samenleving zonder economie kan niet draaien, maar het dezelfde economie die het milieu zwaar belast. Is economische groei vanuit milieuoogpunt wel gewenst en hoe kan daarin een balans worden gevonden?
- 820 De Ouderenpartij Noord-Holland onderschrijft de uitgangspunten: duurzaam structureel en reëel evenwicht, geen belastingverhoging, alleen noodzakelijke indexering van budgetten en nieuw beleid alleen in overeenstemming met beschikbare middelen. Geen opcentenverhoging is terecht. De onbenutte belastingcapaciteit stijgt structureel naar 131,9 miljoen euro. Met een kleine miljard euro aan reserves kan die onbenutte belastingcapaciteit met rust worden gelaten.
- 825 Voor nieuw beleid wordt het vrijgevalen bedrag van 69 miljoen euro beschikbaar gesteld. Bij de technische bijstellingen worden de gevolgen van de maartcirculaire 2018 en bijdrage uit het provinciefonds en de meeropbrengst van de motorrijtuigenbelasting duidelijk. Er komt jaarlijks 20 tot 25 miljoen euro bij. Dat is een fors bedrag. Dit is een belangrijke reden om de opcenten niet te verhogen.
- 830 Bij ‘Onvermijdelijke ontwikkelingen’ springen de Informatie Agenda en de faunaschade er samen uit met een gezamenlijk jaarlijks bedrag van 7 miljoen euro.
- 835 Naast de regulier aanwezige gelden in de begroting, komen voornoemde bedragen daar nog eens bovenop. De fractie van ONH heeft grote moeite met de stijging van de faunaschade. De ganzen eten de oogst van de boer op. De herten vernielen de tuinen van burgers, lopen over het spoor en vertragen daardoor het treinverkeer. Er moeten maatregelen worden getroffen om de faunaschade terug te dringen.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt wat de heer Leever zich voorstelt bij het terugdringen van faunaschade.

840 De heer **Leever** (ONHO) antwoordt dat zijn fractie dat aan het college wil overlaten.

Waarvoor zijn gedurende de periode 2019-2021 dergelijke forse bedragen voor cofinanciering, regiodeals en het Interbestuurlijk Programma nodig. Op pagina 29 worden de betreffende onderwerpen genoemd. Het gaat over zaken waarmee de provincie zelf al jaren bezig is. Wat is

845 hiervan de winst?
Geld voor het MKB stelt het college van Gedeputeerde Staten afhankelijk van de Rijkscofinanciering. ONH is van mening dat bij besteding van deze gelden gestreefd moet worden naar maximale cofinanciering. Al het beschikbare geld moet worden uitgegeven aan het MKB-beleid.

Voor beleidsontwikkelingen 2019 is 69 miljoen euro, vrijgevalen uit de reserves, beschikbaar.
850 Daarvan is 44 miljoen euro besteed. Wat wordt gedaan met de resterende 25 miljoen euro?
Provinciale Staten hebben onlangs 23 miljoen euro voor het onderdeel fiets beschikbaar gesteld. Waarom worden nu slechts drie projecten voor de fiets genoemd? Wordt voldoende prioriteit gesteld aan het onderwerp fiets?

855 ONH vraagt zich af of deze Kaderbrief compleet is. De sociale infrastructuur komt niet in de Kaderbrief aan bod. ONH vindt dit een groot gemis. Andere provincies achten het belang van de sociale infrastructuur wel groot en hebben er fors geld voor over.
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland laten de sociale infrastructuur over aan anderen. Wellicht dat het nieuwe college in 2019 dit weer zal kunnen herstellen?

860 De heer **Papineau Salm** (PvdA) gaat nader in op een eerder door fractiegenoot mevrouw Jellema gestelde vraag. Voor het resterende bedrag van 950.000 euro in 2018 is nog geen bestemming gevonden. Het college neemt dat bedrag mee naar de Zomernota. Kunnen Provinciale Staten dit bedrag niet bestemmen bij de begroting 2019?

865 De heer **Heijnen** (CDA) vertelt dat de beantwoording van technische vragen veel heeft verhelderd. Het CDA is tevreden om uitwerkingen te zien van het nieuwe format van de begrotingssystematiek. De financiële vooruitzichten voor de provincie zien er goed uit. De economische groei heeft zijn effect in de uitkering vanuit het Provinciefonds. De toename van het aantal voertuigen heeft een positief effect op de inkomsten van de provincie.

870 Met welke selectiecriteria zijn de in hoofdstuk 5.5 genoemde nieuwe programma's opgenomen? Waarom wel sponsoring en geen cultuur?

Waarom is er geen stelpost voor een nieuw college opgenomen?
Waarom kost het aanpak ligplaatsenbeleid zoveel geld? Pas na een looptijd van dertig jaar komt er een positief saldo van 1,7 miljoen euro uit. De geschatte opbrengsten van nieuw beleid zijn 300.000

875 euro per jaar. Klopt het dat dit beleid pas na 24 jaar een positief saldo laat zien?
Waarom draait de provincie als enige op voor de HOV buslijn in Haarlem? Is gekeken naar cofinanciering?

Het CDA is blij met de investering in de Boerenverdrietsluis in Den Helder. Is hier gekeken naar cofinanciering? Zo ja, met welke partijen? Zo nee, waarom niet?

880 De heer **Van Straaten** (VVD) bedankt voor de beantwoording van schriftelijke vragen. Door ondermeer de groei van het Provincie fonds, hogere inkomsten motorrijtuigenbelasting en vrije val van de stelpost macro-economische tegenvallers komt er de komende jaren extra geld beschikbaar. Aan deze middelen wordt in de Kaderbrief invulling gegeven. Die ligt vaak in het verlengde van de

885 invulling van motie 110. Het college geeft daarbij aan dat voor het beleid dat nu wordt voorgesteld, de mogelijkheid bestaat dat een nieuw college in 2019 de uitvoering daarvan niet zal doorzetten, maar andere keuzes maakt. Dat lijkt de heer Van Straaten realistisch.

Bepaalde posten in deze Kaderbrief zijn niet zeker. Het jaarrekeningresultaat 2017 staat nog niet vast. Afgewacht moet worden of dat soort ramingen stand houdt.

890 De VVD heeft zorg over de vraag of er voldoende rekening is gehouden met de snel oplopende kosten van infrastructurele bouw- en onderhoudsactiviteiten. De fractie verwacht dat deze problematiek de provincie in de komende jaren voor de nodige lastige keuzes zal stellen. De VVD kan zich vinden in de voorstellen in deze Kaderbrief.

895 *Op verzoek van de gedeputeerde wordt de vergadering kort geschorst, ter voorbereiding van de beantwoording van vragen.*

De voorzitter heropent de vergadering en geeft het woord aan de gedeputeerde.

900 Gedeputeerde **Geldhof** bevestigt dat het financieel gezien goed gaat met Noord-Holland. Gevraagd is waarom geen gebruik wordt gemaakt van de onbenutte belastinginkomsten. In het coalitieakkoord is afgesproken dat de opcenten niet worden verhoogd. Dat is een door Provinciale Staten vastgesteld kader. Het is de overtuiging van de partijen dat voor zover het niet nodig is om de belasting voor de burger te verhogen, dit ook niet zal gebeuren.

905 Mevrouw **Pels** (GL) vraagt naar het niet nodig zijn. Denk aan het financiële gat dat er straks is in het afmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

910 Gedeputeerde **Geldhof** vertelt dat ook voor het NNN een bedrag is gereserveerd voor de komende periode. De vraag zou nader gesteld kunnen worden in de commissie Natuur Landbouw Water en Milieu.

De heer Deen vroeg naar het bedrag voor de busbaan. 1,3 miljoen euro schijnen de kosten nu te worden, zoals begroot. Er was rekening gehouden met 220.000 euro. Het verschil tussen 1,3 miljoen en 220.000 euro is 1,08 miljoen euro. Dat is het bedrag dat nog nodig is om ervoor te zorgen dat
915 het groot onderhoud wordt gerealiseerd.

De grond waar de HOV-busbaan op ligt is eigendom van de gemeente Haarlem. Als de provincie iets zou willen langs of op die grond, dan zou ze steeds in gesprek moeten gaan met Haarlem. Met Haarlem zijn gesprekken over het groot onderhoud en het eventueel recht van opstal. Met het recht van opstal zou de provincie het recht hebben om als eerste gebruik te maken van dat betreffende
920 perceel.

De vragen over het IBP hebben betrekking op het sociaal domein. Het sociaal domein zoals dat in deze provincie is afgesproken is het domein van de VNG en van het Rijk. Dat zijn de overheidsinstanties die er over gaan. Deze provincie heeft de keuze gemaakt om het sociaal domein niet als het provinciaal domein te bestempelen. Voor het sociaal domein zullen Provinciale Staten
925 geen voorstellen vinden in de Kaderbrief of in het IBP.

De heer **Leever** (ONH) citeert pagina 15. Het Rijk geeft gemeenten en provincies 6,2 miljard euro. Dat is onlangs via de meicirculaire bekend geworden. In de onderste alinea wordt gezegd dat het
930 Kabinet er vertrouwen in heeft dat met de beschikbaar gestelde middelen kan worden voorkomen dat kinderen in Jeugdhulp tussen wal en schip vallen, kan worden gezorgd dat ouderen en mensen met een beperking in hun eigen vertrouwde woonomgeving kunnen blijven wonen. Hoe kan de gedeputeerde, met de gelden die nu beschikbaar zijn, zeggen dat het sociaal domein niet voor deze provincie van toepassing is.

935 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) verwijst naar pagina 16 waar duidelijk staat dat de betreffende tien opgaven zich niet beperken tot de grenzen van een gemeente, provincie of regio en kunnen niet door een afzonderlijke bestuurslaag worden opgelost. Waarom blijft het college herhalen dat is besloten om niets te doen met het sociaal domein?

940 Gedeputeerde **Geldhof** licht toe dat het sociaal domein het domein is voor de VNG, dus de gemeenten afzonderlijk en het Rijk. Het zal soms grensoverstijgend zijn. Dan wordt het vanuit de gemeenschappelijke regelingen opgepakt. Het gaat om cofinanciering uit gelden die beschikbaar worden gesteld vanuit het Gemeentefonds. Zo zijn de kaders ook vastgesteld.

Op de vraag waarom de stelpost macro-economische tegenvallers niet in het geheel kan vrijvallen, antwoordt de gedeputeerde dat een volledige vrijval niet nodig is voor een sluitende dekking van
945 meerjarige voorstellen, zoals die in de Kaderbrief staan. Voor de robuustheid van een meerjarenraming is het wenselijk dat de stelpost macro economische tegenvallers behouden blijft. Het Centraal Planbureau gaf in recente macro economische vooruitzichten aan dat er nog veel onzekerheden zijn, zoals besluitvorming over de gaswinning, de lopende Brexit-onderhandelingen en de wereldhandel. Die kunnen ongunstige gevolgen hebben voor de overheidsfinanciën na 2019. Om die reden acht het college het raadzaam om in de meerjarenraming wel de buffer te handhaven, zodat eventuele bezuinigingsmaatregelen kunnen worden opgevangen.
950

De heer **Yurdakul** (D66) veronderstelt dat vier miljoen euro niet vrijvalt. In het jaar 2020 zou dus
955 een overschot van bijna 40 miljoen euro kunnen vrijvallen?

Gedeputeerde **Geldhof** verwijst naar het in deze provincie geregistreerde wagenpark. Meer benzine, minder diesel en meer groen. Provinciale Staten wil beïnvloeden dat er meer op groene energie

- rijdende auto's komen. Het beleid wordt gehanteerd om meer elektrische laadpalen in de gehele provincie te kunnen realiseren.
- 960 Gevraagd is naar de vrije ruimte mobiliteitsreserve. Mevrouw Pels liep tegen verschillende termen op zoals werkplannen, mobiliteitsplannen en bestedingsplannen. Dat zijn allemaal de plannen die er zijn om vanuit mobiliteit uitgaven te doen. Dat is de vrije ruimte mobiliteit. Dat is hetzelfde. De commissie is benieuwd of het bedrag van 69 miljoen euro wel tot besteding komt. Het antwoord
- 965 is ja. Provinciale Staten hebben daarmee ingestemd, op het moment dat over het bedrag van 69 miljoen euro werd besloten. Het bedrag van 44 miljoen euro zoals dat in de Kaderbrief staat, dat is bovenop het bedrag van 69 miljoen euro, dat uit motie 110 is voortgekomen.
- 970 Mevrouw **Pels** herinnert zich dat een tweede begrotingswijziging is vastgesteld, naar aanleiding van motie 110. Wanneer de cijfers in de Kaderbrief bij elkaar worden opgeteld, komen bedragen niet met elkaar overeen. Voor Rijksmonumenten werd gezegd dat 4,4 miljoen nodig was voor het overbruggen van die periode. Eigenlijk blijkt nu dat 6,6 miljoen nodig is en waarvan in 2019 niets wordt uitgegeven.
- 975 Gedeputeerde **Geldhof** constateert dat deze vraag om een technisch antwoord vraagt. Ambtelijke beantwoording: de voorstellen van motie 110 zijn verwerkt in de begrotingswijziging en worden ook verwerkt in de begroting 2019. De middelen die in de Kaderbrief genoemd zijn, komen bovenop de middelen die in motie 110 voor bepaalde onderwerpen zijn gehonoreerd.
- 980 Gedeputeerde Geldhof zegt dat wanneer er na de verkiezingen in 2019 een nieuwe coalitie is, afspraken kunnen worden veranderd, mits er geen verplichtingen of contracten zijn. De vraag of dat wenselijk is, moet worden beantwoord door de nieuwe coalitie. Over de kasschuif zegt de gedeputeerde het volgende. Structurele uitgaven worden structureel
- 985 gedekt. Incidentele uitgaven worden incidenteel gedekt. Op het overall niveau is alles volstrekt met elkaar in evenwicht. Voor de fiets is tweemaal acht miljoen euro gereserveerd; acht miljoen vanuit de provincie en acht miljoen vanuit gemeenten om in 2019 uit te geven. Het college acht het reëel dat dit in 2019 kan worden gedaan. Er is inderdaad 950.000 euro over. Het college stelt voor dit bedrag mee te nemen naar de
- 990 Zomernota. Uiteraard kunnen Provinciale Staten tot iets anders besluiten. Het CDA vroeg naar de selectiecriteria voor opname in de Kaderbrief. Dat zijn het bestaand beleid, coalitiebeleid, wettelijke verplichtingen en wat de haalbaarheid is van de uitvoering om het in een bepaalde periode te kunnen realiseren.
- 995 De heer **Heijnen** (CDA) vroeg expliciet naar de beleidsontwikkelingen van 2019. Die categorie die wordt voorbereid, maar waarover het nieuwe college besluit of het wel of niet doorgaat. Wat is de achterliggende gedachte om dat hoofdstuk deze projecten te doen.
- 1000 Gedeputeerde **Geldhof** licht toe dat het beleidswensen zijn. Het zijn aanvullende wensen, waarover een volgend college anders kan besluiten. De andere zaken zijn bijvoorbeeld wettelijke bepalingen, Over de cofinanciering van de busbaan zijn gesprekken gaande met Haarlem. Betreffende de Boerenverdrietsluis wordt gekeken naar het Waddenfonds. Het ligplaatsenbeleid is in ontwikkeling. Het is nog niet vastgesteld. Het stuk zal na het zomerreces ter behandeling aan Provinciale Staten worden aangeboden. Het bedrag dat er nu voor is
- 1005 gereserveerd, is een voorschot. De genoemde stelpost voor het nieuwe college is geen echte stelpost. In de meerjarenraming loopt het niet helemaal gelijk. Er blijft een positief saldo in de jaren na 2020-2021-2022. Men kan dat zien als zijnde de ruimte voor het nieuwe college.
- 1010 De **voorzitter** constateert dat alle vragen naar tevredenheid zijn beantwoord. Hij rondt de behandeling van dit agendapunt af.
- 7b. Jaarstukken 2017 (VERVALLEN)
- 1015 9. **B-agenda Mobiliteit**
9a. **Rover-notitie OV Netwerk Noordvleugel**
Voor dit agendapunt heeft zich een inspreker aangemeld.
- 1020 De **voorzitter** geeft het woord aan de heer H. van Spanje van Rover Haarlem.

De heer **Van Spanje** (Rover Haarlem e.o.) vertelt dat Rover al jaren deelneemt aan de bespreking van de MIRT NOWA. De notitie van Rover wordt dadelijk besproken. Het is een wensenlijst voor één compleet netwerk, voor één dienstregeling en één rechtstreekse verbinding. Rover pleit voor meer lightrail, een vrije baan voor HOV. Het is belangrijk om mobiliteitsbeleid te maken. De provincie kan daarin de coördineerde rol op zich nemen.

Het openbaar vervoer wordt vaak als een kostenpost gezien. Er zou meer aandacht zijn voor de maatschappelijke opbrengsten van openbaar vervoer.

Rover slaat alarm. De economische groei en bevolkingsgroei in de regio leiden tot meer woningen en tot veel meer verplaatsingen. Netwerkverdichting helpt niet voldoende. Er is een mobiliteitstransitie nodig. De wegen zijn vol. Gedeputeerde Staten vinden het belangrijk om te investeren in alle modaliteiten met als doel het vergroten van de keuzevrijheid voor de inwoners van Noord-Holland.

De heer Van Spanje vindt een totaal onzinnige zin. Er is geen keuze meer. Een groter aandeel van het openbaar vervoer kan bijdragen aan de concurrentiepositie. Er is meer nodig dan het oplossen van wat knelpunten. Een kwaliteitsslag moet worden gemaakt. Lightrail biedt deze hogere kwaliteit. Het is het onderzoeken waard. De vraag aan Gedeputeerde Staten zou kunnen: Wat prevaleert nu eigenlijk: de keuzevrijheid van de inwoners, of de economische vitaliteit van de regio?

De heer **Leever** (ONH) vraagt of Rover het wenselijk vindt om als organisatie te kijken naar de fietsinfrastructuur. Is de heer Van Spanje op de hoogte van het plan van de heer Heeneweer?

De heer **Van Spanje** (Rover Haarlem e.o.) vertelt dat Rover samen met de Fietzersbond werkt aan zogenaamde doorfietsroutes. Hij hoopt dat de provincie daarin haar verantwoordelijkheid neemt. De e-bike neemt een grote vlucht. Rover wil dat er bij OV-knooppunten ruimschoots voldoende stallingen zijn. De heer Van Spanje kent (de plannen van) de heer Heeneweer niet.

De heer **Hietbrink** (GL) hoorde inspreker spreken over de regierol. Op welke dossiers zou die regie moeten liggen?

De heer **Van Spanje** (Rover Haarlem e.o.) verwijst naar het project Hoogfrequent Spoor, dat gaat over het landelijke net. Vergeten wordt dat er ook regionale problemen zijn. Er moet aandacht zijn voor de regionale koppeling.

Rover pleit ervoor dat de provincie, maar ook gemeenten zich verdiepen in de problemen die er zijn op het gebied van metropolitaan verkeer. In het kader van MIRT NOWA is er al sprake van een nauwe samenwerking tussen de Rijksoverheid, provincie en gemeenten. Wat dat betreft gaat het goed, maar er moet nu worden doorgepakt.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) spreekt complimenten uit voor de inspirerende notitie van Rover. Is Rover er een voorstander van het stellen van prioriteiten aan het soort vervoer waarmee mensen zich verplaatsen?

De heer **Van Spanje** (Rover Haarlem e.o.) legt uit dat het een efficiency-vraagstuk betreft. Het vervoer werkt niet goed en schiet tekort. Het is belangrijk om het probleem in kaart te brengen. Welke netten zijn nodig? Waar gaan de forensen heen? Het gaat om de optimalisatie van de beste vervoersmodaliteit. Lightrail is veel efficiënter.

De heer **Bruggeman** (SP) herinnert zich dat de voorganger van de heer Van Spanje destijds veel heeft gepleit voor een OV-modaliteit voor de gehele Randstad. Is dat een goed plan?

De heer **Van Spanje** (Rover Haarlem e.o.) zegt dat Rover vindt dat Rover daarover geen mening zou moeten hebben. Het is efficiënter waar de problemen zich voordoen in de samenwerking. Vervolgens wordt één en ander geconcentreerd. Rover heeft wel verstand van vervoer, maar is niet bij voorbaat bestuurskundig onderlegd.

De **voorzitter** geeft de nota, die is ingebracht door CU-SGP, ter bespreking aan de commissie.

De heer **Klein** (CU-SGP) meldt dat zijn fractie zeer te spreken is over de integrale ambitieuze visie van Rover op het openbaar vervoer in de noordvleugel van de Randstad. De provincie heeft haar OV aardig op orde, maar komt hiermee in de toekomst niet uit. Er moet een schaa sprong worden gemaakt. De notitie geeft daartoe een goede aanzet. Met name de integraliteit spreekt de fractie van CU-SGP aan. In de provincie wordt nagedacht over specifieke oplossingen, maar juist een integrale benadering is nodig, waarbij bus, trein, lightrail en fiets worden gecombineerd. De fractie ziet graag dat deze provincie gaat werken aan een overkoepelend beeld. Met het OV Toekomstbeeld wordt

1085 daartoe een eerste aanzet gedaan. Bij de fractie ontstond de indruk dat het beeld platgeslagen werd in abstracte uitgangspunten. Nu moet één en ander concreet worden gemaakt met een plan over hoe het OV eruit komt te zien.

Deelt de commissie de mening van de CU-SGP? In hoeverre betreft het college zijn visie en die van Rover bij de totstandkoming van het OV Toekomstbeeld?

1090 Mevrouw **Kaamer van Hoeghe** (VVD) zegt dat de VVD afwacht wat het OV Toekomstbeeld gaat brengen. Dat staat elkaar niet in de weg. Laat het op regionaal gebied de kans krijgen om te ontwikkelen. De VVD is wel van mening dat keuzevrijheid moet blijven.

1095 De heer **Heijnen** (CDA) constateert dat investeringen in betere fietsverbindingen en openbaar vervoer en auto zijn allemaal nodig. Op het gebied van innovatie kan nog een forse slag worden geslagen. Het CDA schrikt van opmerkingen dat HOV-bussen steeds vaker in de file staan. Als voorbeeld wordt de dubbeldekker tussen Haarlem en Amsterdam genoemd. Files mogen de investeringen in HOV niet tekort doen. Wordt dat meegenomen? Hetzelfde geldt voor het beschikbaar houden van OV-knooppunten. Bereiden de knooppunten zich voldoende voor op een toenemende drukte?

1100 De heer Heijnen mist in de notitie de verbinding met omringende provincies. Rover noemt de trein als het gaat over rechtstreekse verbindingen, maar wat het CDA betreft gaat het ook over de bus.

De heer Heijnen verlaat de vergadering.

1105 De heer **Papineau Salm** (PvdA) zegt dat de PvdA zich zorgen maakt over de gezamenlijke afstemming tussen vervoersautoriteiten en andere provincies. Hij verwacht in het OV Toekomstbeeld een meer integrale visie.

1110 De heer **Hietbrink** (GL) merkt op dat GL zeer tevreden is over twee aspecten in de notitie, namelijk de integraliteit en de duidelijke uitgangspunten, welke van harte worden gesteund door GL. Het is van belang om aangehaakt te blijven bij het OV Toekomstbeeld. De fractie maakt zich zorgen over de urgentie die soms wat minder wordt gevoeld. Een aantal zaken moet nu stoom komen. De heer Hietbrink zou meer regie vanuit de provincie willen ondersteunen.

1115 *De heer Yurdakul verlaat de vergadering.*

1120 De heer **Bruggeman** (SP) constateert dat alles begonnen is vanuit kleine ergernissen bij de reiziger zelf. Hij hoopt dat het verhaal van Rover goed beklijft bij andere fracties. Het antwoord van de SP op de vraag van de heer Klein is ja.

1125 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) is voor eigen keuzevrijheid van de individuele burger, maar er kan niet op allerlei paarden tegelijk worden gestemd. Uiteindelijk is er maar één openbare ruimte, die is op enig moment vol. Er moet worden gekozen voor een goede inrichting van het openbaar vervoer. Het verkeer mag niet vastlopen. De fractie van 50PLUS sluit zich aan bij de suggestie om de provincie een leidende rol te laten spelen.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vraagt of 50PLUS het OV als prioriteit wil stellen.

1130 Als een keuze moet worden gemaakt, kiest mevrouw **De Meij** (50PLUS) liever voor OV dan voor het onbeperkt aanleggen van wegen.

1135 De heer **Heijnen** (CDA) hoorde spreekster zeggen dat zij niet voor alle drie wil kiezen. In de bijeenkomst van maart jl. is gesteld dat dit feitelijk zal moeten, wil de provincie kunnen voorzien in de drie grote bewegingen. Er zal in alle drie moeten worden geïnvesteerd. Hoe kijkt mevrouw De Meij daar tegenaan?

1140 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) vindt dat iedereen de keuzevrijheid moet nemen om het vervoer te kiezen dat men wil. In sommige gevallen kan dat op enig moment niet meer. Niet alle keuzes kunnen worden opgehouden. Het klopt dat sommige bestemming lastig bereikbaar zijn met het OV. Op dat moment zal men de auto moeten pakken.

De heer **Deen** (PVV) geeft aan dat de PVV enthousiast is over het idee voor een OV-netwerk en meer rechtstreekse verbindingen. De fractie realiseert zich dat vooral het eerste punt enorm ambitieus is. Hoe denkt de gedeputeerde over de zeven door Rover geopperde punten?

- 1145 Tot 2040 moeten er 250.000 woningen extra worden toegevoegd aan de regio. Het is belangrijk om de focus te houden op ontwikkeling van bereikbaarheid en modaliteit. Wat de PVV betreft spelen hierbij uitbreiding en aanpak van wegen de grootste rol, op de voet gevolgd door openbaar vervoer en fiets.
- 1150 Mevrouw **Visser** (PvdD) constateert dat Rover een mooi stukje werk heeft geleverd. In veel wat Rover oppert, kan de PvdD zich vinden. Overstappen van bus, tram, trein en fiets moet zo simpel en overzichtelijk mogelijk gemaakt worden. Daarbij speelt overstapkwaliteit een rol. De PvdD is voorstander van een betere afstemming inzake beleid voor ruimtelijke ordening en openbaar vervoer tussen gemeenten, vervoerders, provincie en Rijk. Openbaar vervoer moet een integraal onderdeel
- 1155 zijn bij de planvorming voor nieuwe woon-/werklocaties. Belangrijk is dat alle openbaar vervoersstromen op elkaar worden afgestemd, waarbij verbeteringen op railgebied, als die ontlastend werken op de overbelasting van bus- en metrolijnen, uitgevoerd moeten worden. Het huidige beleid moet nu al worden aangepakt. Laat daar nu bij het volgende agendapunt een initiatiefvoorstel van GL zijn.
- 1160 De heer **Tijssens** (D66) zegt dat wanneer één regiepartner wordt geprevaleerd voor het gehele openbaar vervoer het voor de hand ligt om te denken aan de hoogste partner en niet aan de provincie.
- 1165 In de notitie zit een knelpunt wanneer het gaat over de strijd tussen rechtstreekse verbindingen en een goed functionerend stamlijnen netwerk. Het laatste moet heel goed bezet zijn. Daarmee is het nog niet opgelost.
- Gedeputeerde **Geldhof** vertelt dat de MRA Spoorgroep kijkt naar sporen voor geheel Noord-Holland en Flevoland. De Spoorgroep is het in hoofdlijnen met de notitie van Rover eens. Het is een goed
- 1170 doordacht en onderbouwd verhaal met terechte constatering. Een aantal staat al enige tijd op het netvlies van het college. Veel onderwerpen worden al meegenomen in de regionale uitwerking het OV Toekomstbeeld 2040 voor zowel Noord-Holland als Flevoland. Er wordt gewerkt aan een samenhangend en multimodaal netwerk, regionaal ingegeven op basis van de situatie tot 2040, maar ook nationaal en internationaal ingegeven. Rover neemt actief deel aan deze uitwerking en kan
- 1175 haar ideeën uit de notitie kwijt. Mogelijk kunnen sommige onderdelen al op de korte termijn worden opgepakt. Hierover zijn gesprekken met Rover gaande.
- Gedeputeerde Staten vinden het fijn dat Rover meedenkt. Het is goed dat niet alleen wordt gekeken vanuit de provincie, maar dat ook de gebruiker nadrukkelijk wordt betrokken.
- 1180 De gedeputeerde geeft nog een correctie mee. Het aantal te bouwen woningen in de MRA moet naar beneden worden bijgesteld. De prognoses geven aan: 230.000 woningen tot 2040.
- Tweede termijn:*
- 1185 De heer **Klein** (CU-SGP) proeft een brede steun voor de integrale visie en een grotere, stevige rol van de provincie daarin. Het is goed om te wachten op de uitkomsten van het OV Toekomstbeeld. Het is fijn dat Gedeputeerde Staten de ideeën van Rover positief waarderen en die ook laten terugkomen in het OV Toekomstbeeld.
- Soms lijkt vanuit de provincie het urgentiegevoel wat te ontbreken.
- 1190 De **voorzitter** bedankt de spreker voor zijn komst en inbreng.
- 9b. Initiatiefvoorstel GroenLinks Lightrailnetwerk MRA**
- De heer **Hietbrink** (GL) verwijst naar het initiatiefvoorstel van GL om de mogelijkheden van een lightrailnetwerk in de MRA te onderzoeken. Dat gebeurt in samenhang met het negatieve preadvies
- 1195 van Gedeputeerde Staten.
- GL constateert dat er iets moet gebeuren om te voorkomen dat de MRA dichtslibt. Om bereikbaarheid, leefbaarheid en kwaliteit van leven met elkaar te kunnen blijven combineren, moet er iets gebeuren. Een schaa sprong in het openbaar vervoer is daarvoor een vereiste. GL denkt dat een lightrailnetwerk een onmisbaar onderdeel kan zijn van die schaa sprong. Om die reden heeft GL
- 1200 een discussievoorstel geschreven en wil ze Gedeputeerde Staten voorstellen om een notitie op te stellen over de rol van de provincie bij het realiseren van een dergelijk netwerk, over kansen en belemmeringen die het college ziet, de kosten die, bij benadering, gepaard gaan bij een dergelijk netwerk en de stappen die gezet moeten worden om tot een lightrailnetwerk te komen. Met die informatie kan later dit jaar een expertmeeting worden georganiseerd. GL doet dit bij voorkeur met
- 1205 een zo breed mogelijke coalitie in Provinciale Staten.

Tot grote teleurstelling omarmen Gedeputeerde Staten het GL-initiatief niet. Het negatieve preadvies gaat gepaard met een indrukwekkend aantal dooddoeners. Natuurlijk kent GL het regionaal OV-ambitiebeeld 2040 voor Noord-Holland en Flevoland. Op pagina 16 staan een paar regels over beelden die bij een integraal OV-systeem horen.

1210 Op pagina 17 staat zelfs een kaartje met visualisaties van denkrichtingen.
Het initiatiefvoorstel van GL is een uitnodiging om die beelden en denkrichtingen te verdiepen. Het is een uitnodiging om de rol, die de provincie daarin voor zichzelf ziet, verder uit te werken. In het negatieve preadvies wordt gemopperd dat de vergelijking met Parijs en andere grote steden niet opgaat. In het ambitiebeeld wordt het RRE-netwerk in Parijs echter als benchmark gezien. Blijkbaar

1215 hebben Gedeputeerde Staten geen last van voort-, maar van terugschrijdend inzicht.
Gedeputeerde Staten verschuilen zich achter het gezamenlijk plan om te komen tot een OV Toekomstbeeld 2040. Ook GL vindt het belangrijk dat de provincie daar goed blijft aangehaakt. De conclusie echter dat het totale netwerk als geheel moet worden bekeken en daar geen losse onderdelen uit kunnen worden gehaald, lijkt GL onzin.

1220 Bij het concept Perspectief Fiets was het blijkbaar wel mogelijk om een onderdeel van de keten afzonderlijk onderzoeken. Gedeputeerde Staten worden uitgedaagd om voor lightrail iets vergelijkbaars te doen.

Een verschuiving van investeringen in wegeaanleg naar milieuvriendelijk OV is noodzakelijk. Gedeputeerde Staten kiezen voor het vergroten van de keuzevrijheid van de inwoners van Noord-Holland. Dat is een merkwaardige opvatting over de taak van de overheid. Bepaalde keuzes zijn meer belastend voor deze en volgende generaties dan andere. GL vindt dat een overheid de taak heeft om keuzes te maken, die leiden tot een hogere kwaliteit van leven voor inwoners. Meer investeren in milieuvriendelijk OV past in dat wereldbeeld. Werkelijk principiële verschillen van inzicht hoeven geen belemmering te zijn om het initiatief van GL te ondersteunen. Het is bedoeld om informatie te verzamelen en een eerste aanzet te geven voor een discussie die nodig is om te voorkomen dat de MRA vastloopt. De gemeenteraad van Haarlem heeft het initiatiefvoorstel middels een motie unaniem omarmt. De heer Hietbrink bedankt hiervoor de SP, die het voorstel daar indiende. Het is teleurstellend dat Gedeputeerde Staten de handschoen niet willen oppakken. Het is aan Provinciale Staten om de urgentie over te brengen.

1235 De heer **De Graaf** (CDA) bedankt de heer Hietbrink voor het betoog en GL voor het initiatiefvoorstel. Inzetten op openbaar vervoer, wellicht door middel van lightrail, moet serieus worden onderzocht. Er zijn zeer veel vervoersbewegingen tussen de grote steden en de kernen. Randstadrail in Zuid-Holland is een groot succes.

1240 Tegelijkertijd ziet het CDA dat in het kader van de Omgevingsvisie al druk wordt gewerkt aan een visie op de totale verbetering van multi-mobiliteit. Lightrail is wellicht een grote kanshebber. Het is goed om te kijken naar het reeds lopende onderzoek en dat te vergelijken met suggesties van GL, met name voor de onderdelen waarvoor dat nu nog niet gebeurt. Het CDA is het eens met Gedeputeerde Staten dat niet alleen kan worden ingezet op OV. Er moet worden geïnvesteerd in

1245 zowel OV, fiets als auto en de combinatie daarvan.

Mevrouw **Kirch** (VVD) zegt dat de VVD het eigenlijk een vreemd moment vindt om met dit initiatiefvoorstel te komen. Er loopt een landelijk traject om met een OV Toekomstbeeld te komen. Er ligt een regionaal ambitiebeeld. Dat is een totaalbeeld, inclusief lightrail rondom Amsterdam. Een eerste vervolgstap is om te kijken welke effecten het ambitiebeeld heeft op de regio. Die effecten moeten bekend zijn, wil men beslissingen kunnen nemen over inzetten van modaliteiten. Het gaat over een totaalnetwerk. Lightrail kan daarvan prima onderdeel uitmaken.

1250 De VVD verwacht dat de uitwerking van de regionale OV visie leidt tot oplossingen en maatregelen, die verder gaan dan alleen lightrail. De VVD vindt het niet wenselijk om nu alleen de lightrail er uit te lichten. De fractie wacht graag de effecten en impact van het totale netwerk af voor alle vervoersmodaliteiten.

1255 De VVD bedankt voor het opstellen van het initiatiefvoorstel, maar de fractie heeft op dit moment geen behoefte om alleen onderzoek te doen naar een lightrailnetwerk.

1260 De heer **Tijssens** (D66) constateert dat Gedeputeerde Staten juist die handschoen oppakken waarvan GL beweert dat het college die laat liggen. De opdracht waarom het initiatiefvoorstel vraagt, 'spoort' niet zo goed met het toewerken naar een Omgevingsvisie. De heer Tijssens kan zich voorstellen dat Gedeputeerde Staten aangeven dit idee nu niet in concrete zin over te willen nemen.

1265 De heer **Zoon** (PvdD) komt met een warme aanmoediging voor het initiatiefvoorstel van GL. Het is heel goed dat de provincie zich nader verdiept in het onderdeel lightrail. De PvdD steunt het initiatiefvoorstel dan ook van harte.

- 1270 De heer **Ceder** (CU-SGP) is van mening dat GL op het juiste spoor zit. Amsterdam en omgeving worden steeds lastiger bereikbaar. Er moet iets gebeuren. Bepaalde keuzes hebben ook verschillende effecten. De fractie van CU-SGP ondersteunt het initiatief, temeer om ze beweging ziet in andere gremia. In het MRA neemt de discussie over lightrail een stevige vorm aan. Overigens is niet alleen de provincie aan zet, maar ook de MRA en de steden. De tijd is rijp om deze discussie te voeren. Wat CU-SGP betreft speelt de provincie daarin een aanjagende rol. Gedeputeerde
- 1275 Staten zouden nader onderzoek naar lightrail moeten doen en een expertmeeting moeten faciliteren.
- 1280 De heer **Deen** (PVV) bedankt GL voor het initiatiefvoorstel. Na het lezen hiervan schaaft de PVV zich toch achter de opmerkingen van Gedeputeerde Staten. De MRA is niet te vergelijken met metropoolregio's als Parijs, Londen of Berlijn. Er moeten niet zomaar investeringen in wegen worden verschoven naar OV. De PVV staat voor zoveel mogelijk keuzevrijheid voor de Noord-Hollander. Ze steunt het voorstel niet en wacht, net als de VVD, graag eerst de resultaten van het OV Toekomstbeeld af.
- 1285 Mevrouw **De Meij** (50PLUS) zegt 50PLUS het voorstel van GL kan steunen. De MRA slibt steeds verder dicht. Keuzevrijheid is ook erg belangrijk, maar nog belangrijker is dat het leefbaar blijft. Het een hoeft het ander niet uit te sluiten. Het college kan prima verder werken aan het OV Toekomstbeeld en tegelijkertijd het onderzoek van GL te ondersteunen.
- 1290 De heer **Bruggeman** (SP) zegt dat de SP de urgentie ziet. Het duurt allemaal te lang voordat er iets wordt gerealiseerd. De SP steunt het initiatiefvoorstel volledig. De fractie wil het heel graag mee ondertekenen.
- 1295 De heer Bruggeman werd vooral warm van de volgende zin in het voorstel: "Openbaar vervoer is niet alleen een belangrijk vervoermiddel, maar ook een teken van beschaving." De coalitiepartijen D66 en PvdA hebben de mond vol van energietransitie. Zodra het om mobiliteit gaat, loopt de keuzevrijheid voor de automobilist voorop.
- 1300 De heer **Leever** (ONH) complimenteert GL voor het voorliggende voorstel. Naar aanleiding van het werkbezoek aan Kopenhagen is spreker er een groot voorstander om het systeem van lightrail rondom Amsterdam zo snel mogelijk te initiëren. Op 21 juni is er een congres 'Dag van het rail'. Daar wordt lightrail ook uitermate belicht. Eenieder wordt aangeraden het congres te bezoeken.
- 1305 De heer **Papineau Salm** (PvdA) vertelt dat de PvdA in haar bijdrage ten aanzien van de Omgevingsvisie lightrail regelmatig heeft genoemd. Zoals het hier nu staat lijkt het wel lastig om al die lijnen te gaan uitwerken. Spreker snapt de teleurstelling dat Gedeputeerde Staten het initiatief afdoet. Waarom doet het college geen handreiking om er een debat over te initiëren? Het kan ook niet zonder andere partners. Waarom kan geen tussenstap worden gezet en stapsgewijs naar een eindbeeld worden toegewerkt?
- 1310 Gedeputeerde **Geldhof** benadrukt dat de provincie de handschoen al heeft opgepakt. Er wordt niet alleen gekeken naar lightrail, maar naar de hele keten, over de provinciegrenzen heen, met alle partners. In 2016 heeft de regio een regionaal ambitiebeeld opgeleverd, ten behoeve van het landelijke traject voor het OV Toekomstbeeld, met aanhaking van alle partijen. Het uitgangspunt is integraal OV in de steden en in het landelijk gebied innovatieve oplossingen, overal goede afstemming tussen voor- en natransport.
- 1315 Het gaat juist om een integrale oplossing. Met dit initiatiefvoorstel wordt één modaliteit eruit gepakt, lightrail. In het OV Toekomstbeeld gaat het juist om de samenhang van alle systemen. Uit dat gezamenlijke traject is een podium ontstaan naar wenselijke OV-ontwikkelingen tot 2040, waaronder dus ook lightrail, als onderdeel van de totale modaliteit in Nederland. Om die reden is gestart met het regionale toekomstbeeld. De commissieleden zijn hierover geïnformeerd op 9 april 2018. Op 21
- 1320 juni wordt een technische briefing gehouden, waarin de commissie verder wordt bijgepraat. Op basis van het te verwachten reisgedrag wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de vraag naar openbaar vervoer. Het streven is dat het systeem zo integraal mogelijk wordt gemaakt, met goede aansluitingen en/of systeemintegratie. Of lightrail daarbij het Ei van Columbus is, valt nu nog niet te zeggen.
- 1325 Het faciliteren van lightrail ziet het college niet als een doel op zich, maar als een mogelijke oplossingsrichting. Ontwikkelen en uitvoeren van het regionaal OV-netwerk met oplossingsrichtingen, maatregelen staat gepland voor het eerste en tweede kwartaal van 2019.

1330 Het is fijn dat GL een en ander op een rij heeft gezet, maar de fractie heeft een slag overgeslagen. Er wordt namelijk al aan gewerkt.

De heer Deen verlaat de vergadering.

1335 De heer **Hietbrink** (GL) veronderstelt dat iedereen het met elkaar eens is dat integraal wordt gekeken naar de vervoerssystemen in Noord-Holland en dat dit systeem uit verschillende onderdelen bestaat. Wat GL vraagt aan Gedeputeerde Staten is of zij bereid zijn om juist voor dit specifieke onderdeel extra aandacht te vragen. GL denkt dat lightrail een belangrijke schakel zal worden in de oplossingsrichtingen die worden gezocht.

1340 Wat GL ontbreekt het toch echt aan regie vanuit de provincie, terwijl de provincie juist een grote rol zou moeten spelen.

Alle collega's worden bedankt voor alle complimenten en opmerkingen. Het is een onderwerp dat GL aan het hart gaat.

1345 GL vraagt om een notitie. Mogelijk kunnen deskundigen worden uitgenodigd in de vorm van een expertmeeting, zodat Provinciale Staten in het tweede kwartaal van 2019 beter beslagen ten ijs kan komen.

GL zal de formulering van het initiatiefvoorstel nog nader bekijken en het voorstel dan op 9 juli 2018 voorleggen aan Provinciale Staten. Mocht het voorstel het niet halen dan zal GL zich, bijvoorbeeld samen met de SP, beraden over het organiseren van een expertmeeting.

1350 De **voorzitter** rondt de behandeling van het agendapunt af.

11. C-agenda Financiën

Geen opmerkingen.

1355 **12. C-agenda Mobiliteit**

Geen opmerkingen.

13. C-agenda Grond

Geen opmerkingen.

1360

14. C-agenda Audit

Geen opmerkingen.

15. C-agenda Algemeen

1365

Geen opmerkingen.

16. Schorsing

De **voorzitter** bedankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng en schorst de vergadering om 17.15 uur tot 21 juni 2018.

1370